Ч. 52 (14.595.) Львів, середа 10. березня 1937. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 228-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло“.
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

100-тисячна совітська армія на польському кордоні.

(АТЕ) Як подають з Мінська, завтра почнуться коло польського кордону маневри білоруського корпусу під командуванням маршала Тухачевського. У них візьме участь 100.000 вояків, 1.800 літаків та 3 бригади змоторизованої піхоти.

Це мабуть відповідь на плян недалеких німецьких маневрів у Східній Прусії.

Національні війська йдуть на Мадрид.

Як подає Авас, вчора рано почалася генеральна офензива національних військ. Вона приготована дуже дбайливо: відділи відповідно перегрупували, на фронт стягнули якнайбільше воєнного матеріялу. Після артилерійського барабанного вогню піхота вирушила досвіта до наступу з повзами й літаками. Радіокомунікат національного командування потверджує ту вістку.

Генерал Кейпо де Лляно заявив перед мікрофоном, що національні кольони наступають в околиці Сіґенци. Вони здобули становища вKović, Альмадронес, Кастельон де Генарес, Мараньон. На цілій ширині наступу зовсім перервано верші лінії червоних. Військова операція триває, до завтрішнього дня не появляться ніякі оперативні звіти.

На південному фронті національні війська йдуть вперед під Пеннероєю.

Рада оборони Мадриду повідомила вчора в 10. год. вечором, що завзятий національний наступ на ґвадаляхарському відтинку триває; бере в ньому участь 30 повзів. У протинаступі червоні знищили 2 національні повзи та взяли чимало полонених; протинаступ ще не покінчився. На відтинку Харама офензива тривала від рана до пізної ночі.

Ще в неділю коло 20 червоних повзів вирушило до наступу на відтинку Харама; вони дістались у глибину національних позицій, відкіля прогнано їх скорострілами й гарматами. Підчас наступу повзів полягло коло 200 національних вояків.

13. ц. м. починається контроля еспанських кордонів і берегів.

На вчорашньому пополудневому пленарному засіданні комітет неінтервенції приняв з усіми подробицями плян сухопутної та морської контролі; він рішив, що контроля почине обовязувати вночі на 13. ц. м. Цього тижня комітет збереться ще раз, щоби розглянути персональні питання. Голяндський віцеадмірал Де Ґраф не приняв проводу морської контролі.

Французький уряд боїться, що час до 13. ц. м. буде небезпечний; не треба було так проволікати. Щоби розвіяти поголоски, немов би Франція помагала червоним, паризький уряд вислав контрторпедовець „Ентрепріз“ в околиці франко-катальонського кордону.

ПЛАВАЮЧИЙ АРСЕНАЛ ЧЕРВОНИХ ЗГОРІВ.

Недалеко Біскайського заливу згорів якийсь корабель — розійшлися були чутки, що він належав до Великої Британії. Тимчасом виявилося, що це був славний еспанський вантажний корабель „Мар Кантабріко“, що 6. січня відплив з Ню Йорку з великими припасами воєнних матеріялів, кілька годин перед тим, як парлямент ухвалив закон про невтральність супроти еспанської громадянської війни. Той 6.632-тоновий корабель віз 47 літаків, 42.000.000 набоїв, 1.000 скорострілів і 7.000 крісів вартости 500.000 фунтів штерлінґів. З інших джерел подають, що „Мар Кантабріко“ вивіз 19. лютого з мексиканської пристані Вера Круз 8 літаків, 30 гармат, 14,000.000 набоїв та 1.000 тон харчів; все те було призначене для червоної Еспанії.

Національний кружляк „Канаріяс“ збомбардував учора „Мар Кантабріко“; на ньому вибухла пожежа; він затонув. Більшу частину залоги урятував „Канаріяс“.

Від коли „Мар Кантабріко“ відчалив з Вера Круз, не знати було, що з ним діється.

Англійці припускали, що це був не „Мар Кантабріко“, лише британський корабель „Ада“; щойно „Канаріяс“ здементував це, даючи вияснення британському контрторпедовцеві „Ехо“.

„Скріпити економічно нарід найвищою суспільною справедливістю“.

РІШЕННЯ ВЕЛИКОЇ ФАШИСТІВСЬКОЇ РАДИ.

Минулої ночі між год. 22. і 0.30 відбулося 5-те цього року засідання Великої Фашистівської Ради.

Як виходить зі звіту секретаря партії, фашистівські організації т. зв. боєві секції мають 2,027.400 членів, університетські групи 75.436, джувенілес 1,270.435, жіночі секції 1,344.737, фашистівські товариства — 691.531, інші організації 3,842.450. Рада висловила признання генер. секретареві партії Стараче та рішила приймати до партії всіх вояків імперіяльної війни.

Опісля Рада розглядала діяльність корпорацій за 2 роки їстнування і ствердила, що вони дуже добре реґулюють господарські відносини, уможливлюють господарську автономію, поліпшують продукцію і т. д.; крім того вони зменшують суспільні ріжниці. „Корпорації повинні працювати так, щоби корпоративна держава здійснила вповні одно з головних завдань фашизму: щоби скріпила економічно нарід шляхом найвищої суспільної справедливости“.

Обережно з критикою церковно-православних справ!

Хоча відчуваємо у нижчеподаних міркуваннях тенденцію кинути камінчик і під адресою деяких авторів, що друкували свої статті на сторінках „Діла“, проте радо поміщуємо міркування такого старого й заслуженого православного діяча, як п. В. Островський, бо в засаді з ним цілком погоджуємось. Особлива трудність у трактуванні справ Православної Церкви починається від моменту, коли ствердимо, що і персональний склад її єрархії, і вся її політика і вся внутрішня система — мусять викликувати у всіх українців найдалі йдучі застереження. Найповажніші сумніви викликує теж твердження п. Автора про „український національний характер Православної Церкви на Волині“. Такий характер повинен бути, — але чи він є?! Чуємо теж від п. В. Островського, що Прав. Церква є найповажнішим забороолом проти сектанства й безбожництва — а недавно один глибоко віруючий православний громадянин виявив на сторінках „Діла“, що саме хронічні відносини у Прав. Церкві у Польщі множать безбожників і сектантів. Припускаємо, що може саме з уваги на ті авторові опірні моменти у нижчеподаній статті — дехто з православних діячів схоче висловитись: радо дамо їм також місце. — **Редакція.**

За кілька останніх років на шпальтах української преси появилася довга низка статтей, що насвітлювали майже виключно неґативні сторони життя Православної Церкви в Польщі, зокрема Церкви української — на Волині, Поліссі й Холмщині.

Мусимо тут ствердити, що не всі українські православні читачі хотять розглядати й смакувати лише темні явища життя. Доводилося нам чути слова жалю, що Православну Церкву преса представляє завжди тільки з одної, неґативної сторони, що насвітлює тільки її „офіцини“, сміття й покидьків, неначе б тільки ті сторінки були питомі Православній Церкві. У деяких читачів навіть зрішала думка, чи часом невідомі, скриті за псевдонімами автори не піддавались яким особистим почуванням.

Ми твердо переконані, що всі автори мали добру волю прислужитися справі усунення того чи іншого неґативного явища в житті Православної Церкви в Польщі. Проте гадаємо, що насвітлювання лише одного темного боку, якщо й веде до зупинення в деякій мірі того чи іншого відємного процесу, то одночасно може пошкодити цілості обекту, яким у даному випадку є Церква 3 міліонів українців. Не завжди про матір можна говорити все й отверто, бо можна вбити в дітях те, чим є для них мати, не зважаючи на її хиби й гріхи. Для віруючого православного українця його Церква є святістю. Занадто безцеремонне порпання на її — хоч як занечищених — подвірях ображує його

Додаймо ще, що в наші часи, в часи до краю насиленої на північно-західних землях безбожницької роботи, яку як-не-як лише Церква гальмує й поборює, підхід до негативних сторін її життя мусить бути дуже обережний. Тим більше, що роля нашої Церкви з її всетаки тисячелітнім авторитетом і звязаністю з душею мас є дуже важна. В той час, як інтелігенція й маси політично розбиті, одна лише Церква в тім чи іншім ступні збірає розбитків докупи й цементує їх — великим духом традицій і силою привязання, що ввійшли в тіло й кров мас.

Можна сказати більше: здається, що роля Церкви з кожним днем ставатиме щораз поважнішою й відповідальнішою, бо Церква тут буде чи не одинокою організацією, що обєднуватиме ще наші маси довкола старих традицій, звичаїв, національно-духових інтересів.

Нарешті тон повинен відповідати повазі предмету. Про такі речі, як рідний край, Церква, батьки, минулі герої — не можна говорити в тому самому тоні, як про вуличний скандал. Хто справді болїє серцем за свою Церкву та хто щиро бажає її добра, той це інтуїтивно відчує й мимохіть не зможе говорити навіть про відємні сторони життя Церкви інакше, як поважно й гідно. У словах добрих синів можна відчути біль, але ніколи смакування бруду.

На закінчення треба ще сказати одно: наше століття неподібне до XVII чи XVIII, і сьогодні масова зміна релігії просто неможлива. Навіть комуністам не вдалося терором змусити маси перейти від віри в Бога до свого роду релігії безбожництва. Як у Галичині Греко-Католицька Церква, так на північно-західних землях Православна є Церквою національною, звязаною з усім нашим минулим, з нашою культурою, з нашою психікою.

Тому-то всі заходи спонукати чи то православних на Волині чи греко-католиків у Галичині змінити обряд — згори засуджені на невдачу. Віра є їхньою другою природою. Такі переходи сьогодні є можливі лише в житті одиниць і то здебільша під впливом сторонних чинників, але не в житті мас. Ми моглиб це підтвердити фактами з останніх днів: як оця природа тягне людей назад до свого рідного релігійного середовища.

Отже звязаність релігії, в даному випадку Православної Церкви, на північно-західних землях з цілістю національного життя українців та з їхньою психікою повинна підсказати людям доброї волі думку займатися, поруч боротьби з негативними сторонами її життя, також і конструктивною роботою — насвітлюванням того, що потрібне Церкві для зміцнення її, збільшення її поваги й здорового впливу на українські маси.

На жаль, про це чули ми дуже мало, а почути так хотілось би.

В. Островський.

Нове Льокарно і стара Ліга Націй.

Женева, дня 5. березня 1937.

Новий місяць і новий політичний тиждень розпочались під знаком „нового" Льокарна. Льондонський „Сенді Експрес" повідомив, що амбасадор Ріббентроп мав перед своєю подорожю до Берліна довгу нараду з англійським міністром закордонних справ Іденом про плян замирення Европи. Цей плян властиво не новий, головні його точки порушені і представниками закордонної політики Німеччини та Англії, нагал відомі: Поворот Німеччини до Ліги Націй, покинення політики господарського відокремлення Німеччини, загальне обмеження зброєнь, обопільні умови щодо понехання повітряних нападів і загальна умова між всіми европейськими державами з СССР включно. „Сенді Таймс" додав до цих відомостей, що цей плян та наради з фон Ріббентропом получені з кольоніяльними вимогами Німеччини. Деяким потвердженням цієї останньої вістки можна вважати промову фон Ріббентропа в Липську, де він досить виразно формулує ці вимоги Німеччини. В тій самій промові дає він досить виразно формулує ці вимоги Німеччини. В тій самій промові дає він і відповідь на домагання Англії включити СССР до загального порозуміння европейських держав, говорячи з приводу комуністичної пропаганди проти Німеччини між іншим таке: „Ця пекольна агітація находить постійно прихильників і агентів у „демократичних" державах. Німеччина щиро бажає, щоб інші цивілізовані країни почали розуміти необхідність спільної оборони проти світової небезпеки большевизму".

Поза справою кольоній та включенням СССР до концерту европейських держав нема властиво зазначених питань, що їх не можнаб успішно полагодити між Англією та Німеччиною. В засаді й ці дві справи не є непереможними перешкодами для англо-німецького порозуміння. Англійські кола, що признають слушність кольоніяльних ревіндикацій Німеччини, досить численні і безперечно зростають далі. Включення большевицького уряду Москви до загального порозуміння европейських держав також не є засадничою вимогою Англії, а радше концесією „людовому фронтові" Франції; але покищо справа нового Льокарна ще дуже далека від полагоди. „Журналь де Женев" називає намагання Англії і допровадити до нового порозуміння великих держав Европи „каменем Сизифа" і звертає увагу на те, що від Німеччини, згідно з повідомленням „Сенді Експрес", жадають вернутись до Ліги Націй, погодитись на загальне розброєння, порозумітись з Москвою, себто признати франко-совітський пакт, коли з англійського боку поза повітряною конвенцією не дають нічого позитивного. Автор згаданої статті припускає навіть, що Ріббентропові зробили пропозиції, які до англійської преси не дістались. Малиб це бути кольонії, яких англійці вправді не повернулиб Німеччині, але щодо яких згодились би, щоб Німеччина, повернувшись до Ліги Націй, домагалася їх у Женеві. Песимістичний погляд женевського щоденника на справу нового Льокарна очевидно тим більше оправданий, що Німеччина ставить справу кольоній і відносини національних держав Европи до Москви на площу засадничу, для переговорів в дусі англійського практицизму дуже неприятливу.

Щоб зрозуміти цю німецьку „засадничість", варта глянути на становище Кремля в справі нового Льокарна. Сучасні англьо-німецькі наради перестрашили очевидно московський уряд до крайньої міри і нема сумніву, що московська дипльоматія напружує всі свої сили і вживає всіх засобів у Парижі та Льондоні, щоб попсувати відносини між Льондоном та Парижем. Наступник Радека, Анатоль Канторович розпучливо намагається в довжезній статті в „Ізвестіях" з 26. II. переконати англійців, що порозуміння з Німеччиною небезпечне просто для самого існування Британської Імперії, не помічаючи, що говорить речі або дуже смішні, або для британської гідности досить образливі. Ізолювання Европи від СССР та політичні наслідки цього по думці п. Канторовича... „значилиб ні більше ні менше як вигнання Англії з майже цілої Европи... Це значилоб кінець Британської Імперії, бо в таких обставинах Німеччина та її фашистівські спільники поставилиб та розвязалиб кольоніяльне питання в безмірно ширшім розмірі, ніж це зважується згадати тепер п. Ріббентроп. Коротко кажучи, перемога німецького фашизму булаб сумерком Англії..."

Отже московський офіціоз хоче переконати англійців, що Англія і ціла Британська Імперія тримається лише завдяки Москві і большевизмові. В Англії знайдеться очевидно небагато людей, які цьому повірять.

Для оборони Англії проти Німеччини потрібна Ліга Націй, а ця остання „забезпечує особливо пакти СССР з Францією та Чехословаччиною", переконує далі красномовний п. Канторович. А для більшої переконливости підшивається й під статтю Уінстона Черчіля в „Івнінг Стандард", де була мова про „Лігу обопільної підмоги", але не про СССР, заявляючи, що й ця Ліга зможе існувати лише „шляхом найтіснішого єднання між Англією, Францією і СССР". „Вісь мира" переходить від Льондону через Париж до Москви. Фашисти намагаються „обломити совітський кінець цієї вісі" порозумінням „між Гесом і Троцьким, який не лише обіцяв віддати їм Україну, а й не перешкаджати їх експанзії в Европі..." Останнє твердження п. Канторовича є цінним додатком до другого московського процесу. Зрештою і Радек робив додатки до першого процесу в „Ізв.", поки його не притягнули до другого процесу. А тимчасом його наступник погрожує на шпальтах „Ізв.", що „ізольовання СССР від Европи означувалоб крах системи колективної безпеки і — в останнім рахунку — видачу старих европейських демократій на поталу фашистівським варварам". Найбільше журить п. Канторовича і московський уряд та обставина, що Англія не хоче пристати до ніякого з двох ворожих „ідеольогічних фронтів", а навіть ставить на один рівень Німеччину, „яка хоче висадити в повітря европейський мир та захопити чужі землі", і СССР, який „намагається цей мир оборонити і чужого добра не шукає..." (Поза землями поневолених націй в СССР та поза ним).

А в цім властиво й полягає суть справи. Саме тому ніяке порозуміння між національними державами Европи та Москвою неможливе, що визискуючи та руйнуючи землі немосковських націй Московщина робить нормальний господарський розвиток Европи та її господарську співпрацю зі Сходом Европи цілком неможливою і штовхає Европу до війни. Зрівноважити цей факт не можна ні кольоніями, ані якимись іншими концесіями. Можливо, що це зрозуміють незабаром не лише в Льондоні, а й у Парижі.

Заходи довкола нового Льокарна доказують, що Ліга Націй через присутність представника Москви для впорядкування політичних відносин Европи багато зробити не зможе. Тим кумеднійша англійська вимога, щоб Німеччина вернулась до Женеви, де на ділі нема й Італії. Шлях до Женеви провадить через Льокарно, але не навідворот. Це розуміють і політичні кола Ліги Націй, вільні від московських впливів.

М. Данько.

Аяз Ісхакі, герой Ідель-Уралу, приятель України

СВЯТКУЄ СОРОКЛІТТЯ ПОЛІТИЧНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТИ.

В мин. пятницю, 5. ц. м. кольонія турко-татар у Варшаві святкувала врочистою академією 40-ліття діяльности вожда сучасного незалежницького Ідель-Уралу, політика, письменника й журналіста Аяза Ісхакі-Бея.

В салях Орієнтального Інституту зібрались представники усіх поневолених Москвою народів, щоб зложити на руки побратимів-уральців побажання з нагоди ювілею їх керманича.

Сам Ювілят, що виїхав до Фінляндії, був неприсутній.

В мистецько прибраній салі, серед прапорів України, Криму, Грузії, Азербейджану, Кавказу й Ідель-Уралу, виголошено низку святочних промов, підкреслюючи велитенські заслуги ювилята для батьківщини й загалу прометейських народів.

Аяз Ісхакі-Бей народився в 1878. р. в Казані, де перевів молодість і студентські роки, ангажуючись з повною посвятою в незалежницькому турко-татарському русі. Від наймолодших літ — ювилят працює як національний письменник, а передовсім журналіст і співтворець рідної літературної мови. Арештований 1907. р. і засланий москалями на Сибір втікає до Петербурга, де активно організує своїх земляків. Після революції бере інтенсивну участь у відбудові рідного краю, покидаючи його після большевицької перемоги, щоб еміґрувати на захід.

В літературній творчости Аяза Бея, що цілковито присвячена освідомленню свого народу й ідеалові боротьби з Москвою находяться перлини ідель-уральської поезії, прози і драми.

Одначе найцікавіший Аяз-Бей — як журналіст, що в дуже тяжких обставинах, під терором і загрозами окупантів ніколи не резиґнував з видавання власних національних органів, з яких такі як „Тан" („Зоря"), „Таван Таваші" („Голос Батьківщини"), „Сіс" („Слово") й багато інших відограли неабияку ролю у відродженні національної свідомости турко-татар.

Аяз Бей Ісхакі, як відомо тісно співпрацював і співпрацює з українськими еміграційно-політич-

ними колами і завсіди був приятелем нашого народу, що й підкреслив у привіті ред. Крижанівський.

Цікаво висловився представник федерації кавказьких народів, який заявив, що **Україна й Ідел-Урал є авангардами народів у боротьбі проти Москви.**

Програму академії виповнили продукції оригінальних творів ювилята й татарські мельодії.

Всі еміграційні осередки прометейських народів надіслали ювилятові привітні телеграми. Від імени української журналістики привіт надіслав паризький „Тризуб".

(КТВ.)

Поміркований курс японської закордонної політики.

Новий японський міністр закордонних справ Сато заповів у своїй першій промові зворот японської політики: Японія буде тепер співпрацювати з Китаєм на засаді рівноправности та оминатиме всього, що могло би занепокоїти інші держави — зокрема в господарській царині. — Японія мусить співпрацювати з Англією. — Японсько-німецький договір звернений лише проти Комінтерну; коли би московський уряд відділився від того останнього, міжнародній горизонт вияснився би.

—o—

З минувшини судів присяжних у Галичині.

Дня 15. березня 1848 р. в год. 4. пополудні цісарський герольд проголосив святочно зібраним масам народу перед цісарською палатою у Відні цісарський патент про свободу преси, знесення цензури і народню гвардію. Одночасно цісар обіцяв скликати сойм на конституційні наради.

Щойно 18. березня 1848 р. вечером прийшла приватним шляхом вістка про цей цісарський патент до Львова, а вже 19. березня зібралася депутація у складі представників університету, шляхти, інтеліґенції та міщан з Францом Смолькою, гр. Фредром і під проводом кн. Льва Сапіги пішла до тодішнього ґубернатора гр. Стадіона. Депутація внесла петицію, що складалася з 13 домагань, а м. ін. на видному місці було домагання — публичне і устне судівництво з **судами присяжних.**

А коли в царській імперії введено суди присяжних, то заведено їх у всіх країнах Росії крім Конґресового Королівства. Тодішні праводавці боялися дати польському народові суди присяжних.

В Галичині суди присяжних мають за собою гарну традицію, а для польської суспільности незабутнім буде присуд лави присяжних про уневиннення Краґельської-Добродзіцької, яка станула перед судом присяжних у Вадовицях, обвинувачена за замах на варшавського ґубернатора Скаллона.

Дня 26. м. м. у варшавському соймі підчас нарад комісії у справі знесення суду присяжних голосували **всі галицькі** посли за вдержанням судів присяжних...

Л. Г.

—o—

ЩЕ ОДИН БЕСІДОВСЬКИЙ?

Паризький „Матен" пише, що б. комуністичний посол до райхстаґу Віллі Мінценберг, який останніми часами займав у Комінтерні становище скарбника й начальника розділу допомог зірвав тепер з Комінтерном та відмовив вертатися до Москви. З уваги на те, що Мінценберг знав дуже багато політичних тайн, Комінтерн почав з ним переговори: дає Мінцбергові 200.000 франків річно, за те, щоб він не виступав закордоном з ніякими ревеляціями про діяльність Комінтерну та про розподіл підмог для закордонних комуністів.

НАВІТЬ У ЛІХТЕНШТАЙНІ ШПІОНАЖА.

У князівстві Ліхтенштайн викрили інтензивну працю шпіонів, тому введуть там у життя закон подібний до швайцарського, що передбачує 5 до 10-літню вязницю за шпіонажу.

(Ліхтенштайн зовсім не має війська. Є це одна з найменших держав Европи — має лише 11 тисяч мешканців).

Нехай священники зроблять усе, що можуть словом і ділом, щоби прогнати язву пияцтва з Христового стада, а навіть нехай станують прикладом повної здержливости, щоб могли відвернути небезпеку, якою ця язва загрожує Церкві і державі. — Папа Лев XIII.

СТ. СІРОПОЛКО.

Ювилейне видання творів Т. Шевченка на Сов. Україні

(У РОКОВИНИ СМЕРТИ ШЕВЧЕНКА.)

Державне Літературне Видавництво приступило до академічного видання творів Шевченка в 12. томах під редакцією В. Затонського, А. Хвилі та Е. Шабліовського.

Видавництво окремим проспектом проголошує, що в цьому виданні „вперше повністю буде опублікована величезна спадщина цього могутнього поета-революціонера, очищена від поліцейсько-цензурних спотворень та найріжноманітніших перекручень і фальсифікацій з боку українських націоналістів".

Покищо в Празі є лише перший том цього видання — „Поезії 1838—1847" (Київ, 1935. 654 стор.), який складається із вступної статті А. Хвилі, поезій Т. Шевченка до часу заслання його в Орську пустелю, варіянтів творів „Гайдамаки", „Марина Черниця", „Невольник" і „Відьма" та приміток до окремих поезій першого тому. У своїй вступній статті — „Великий демократ, поет-революціонер" — А. Хвиля (жид, правдиве прізвище його Мусульбас) подає не так біографію Т. Шевченка та його характеристику, як поета, скільки займається критикою всіх дотеперішніх шевченкознавців, як фальсифікаторів творчости Шевченка та агентів міжнародного фашизму.

Найголовніший переступ дотеперішних шевченкознавців, за актом обвинувачення А. Хвилі, полягає в тому, що „вони намагаються вороже ставлення Шевченка до тодішньої миколаївської, царської, поміщицької Москви, що була тюрмою народів, перенести на сучасну — червону, соціялістичну — Москву", яка є „символ звільнення народів всього світу від ярма соціяльного і національного".

Отож до кожної згадки Шевченка про москалів обовязково додається редакційна примітка, що під словом „москаль" Шевченко розуміє царських чиновників, сатрапів, дворян-грабіжників. Так нпр. до вірша „Тарасова ніч" у примітці читаємо, що під словами „поганці панують" Шевченко розуміє панування царських сатрапів, попів і поміщиків. За твердженням А. Хвилі, Шевченко в останній час свого життя близько стояв до російських революціонерів, і це твердження А. Хвилі знайшло свій ілюстраційний вираз у фронтиспісі В. Касіяна, де змальовано погруддя Шевченка, Добролюбова та Чернишевського з прапором, що містить в собі такі слова: „К топору зовите Русь!"...

Далі, за актом обвинувачення А. Хвилі, „українські націоналісти-шевченкознавці" „підробляли" навіть мову Шевченка. Так, „львівське кубло українських фашистів спеціяльно „опрацьовує" питання про „спільність" між мовою Шевченка і „діяріюмами" Величка, Самовидця, намагаючись поріднити мову Шевченка з мовою гетьманських чиновників, з мовою українського магнатства. Такі націоналісти як Щурат або Ст. Смаль-Стоцький намагаються мовні принципи Шевченка звести до „колядкових" та „христославних" віршів українського поміщицтва і куркульства".

До „зграї українських націоналістів" залічує А. Хвиля і всіх шевченкознавців на Сов. Україні, в тім числі і В. Коряка... А. Хвиля закидує „українським націоналістам-шевченкознавцям" й те, що вони „навмисне підробляли у своїх інтересах тексти поезій революціонера-демократа".

Так, у творі „Варнак", за твердженням А. Хвилі, сам Шевченко кінцеві рядки виразно написав ось як:

Пішов собі тихо в Київ —
Не святим молитись.
А суда, — суда людського
У людей просити.

А „у націоналістичних виданнях" „Кобзаря" надруковано:

Пішов собі тихо в Київ
Святим помолитись,
І суда, суда людського
У людей просити.

Слід лише уважно прочитати увесь твір „Варнак", щоб переконатися в тому, що, навпаки, варіянт А. Хвилі справді є підроблений.

Взагалі А. Хвиля не церемониться з матеріялом, що його опрацьовує у своїй статті. Так, на доказ своєї тези, що Михайло Грушевський хотів примирити Шевченка з царською Росією, А. Хвиля подає цитату із статті М. Грушевського „Шевченкове століття" („Літ.-Наук. Вістник", 1914 р.) без жадного звязку з попереднім і дальшим текстом тої статті. Ось цитата, яку навів А. Хвиля:

„Робити з Шевченка щось таке, чому нема місця в рамках російської державности і російської церкви, з його імени — гасло протесту проти політики правительства, проти нинішнього режіму, проти всього укладу російського життя — це щось недоумінне".

Цю цитату попереджали у згаданій тут статті М. Грушевського такі слова: „Коли київські націоналісти (себто росіяне-україножери. — С.) місяць тому виступили з проектом дати школам і народові свого очищеного Шевченка — ще в цім була льогіка. Колиж натомість дано поклик — не допускати ніяких проявів пошани для памяти Шевченка, — вигнати його з школи, з церкви, з усього публичного обороту життя, — в цьому не було вже ніякої льоґіки, а властиво може бути тільки льоґіка протидержавна, руїнна". А слідом за цитатою М. Грушевський писав: „Ніякими заходами не можна знищити Шевченкових слів, що боенять в на-

Нова полеміка в сенаті.

В понеділок 8. ц. м. сенат радив над буджетом міністерства внутрішніх справ і над буджетом торговлі та промислу. На початку нарад забрав голос голова буджетової комісії сен. Ростворовський і склав на руки присутнього прем. Складковського заяву, полемізуючи з гострим виступом віцепрем. Квятковського. Діло в тому, що підчас загальної дискусії над рефератом генерального референта буджету сен. Еверта мін. Квятковський закінчив свою промову зворотом, що „монтування психози безнадійности, яка і так повстає масово поза соймом і сенатом є на мою думку — злою прислугою для держави і польського народу, гасла оборони, національної свідомости, начального вожда та його відповідальности, суцільности і консолідації". Сен. Ростворовський підкреслив, що закиди під адресою сен. Еверта, звернені теж до буджетової комісії, якій проводить. Цей закид міністра промовець рішуче відкидає, бо він нарушує повагу сенату, що на основі конституції є одним з начальних органів держави та доказав нараз, що бажає позитивно і льояльно співпрацювати з урядом.

Після того сен. Голуховський зреферував буджет міністерства внутрішніх справ. Перший в дискусії промовляв від У.П.Р. **сен. А. Горбачевський**. Підкреслив, що вже крайня пора упорядкувати польсько-українські взаємини, щоб українці могли нарешті відчути позитивний зміст слова „**нормалізація**". Далі спинився основно над справою табору в Березі Картуській та домагався гострої контролі над адміністрацією в таборі та усунення всяких неправильностей.

Справу Берези порушила теж сен. Флешарова, заявляючи, що подібно, як багато інших сенаторів, дістала меморіял родин осіб, що сидять у Березі. Такі меморіяли передано також кільком міністрам. В цих меморіялах говориться про дуже тяжкі речі. Чому цієї справи не постевити по мужеськи? Або речі в меморіялі фальшиві і тоді слід виточити процес за введення в блуд, або меморіял відповідає правді, а в такому випадку слід це сказати ясно та обосновувати конечність такого страшного засобу. Недавно була я свідком гльорифікації одного з вязнів Берези. Чи завданням Берези творити героїв? На буджетовій комісії премієр сказав, що так багато говориться про Березу, а ніхто не ставить внесення у справі скасування її. Конституція не дала сенаторам права законодатної ініціятиви щодо осіб, виселених, нпр. з прикордонної смуги, ніхто не дбає про те, що дальше діється з цими людьми. Нераз працедавці визискують ситуацію такого заслання. Один такий селянин дістає за цілоденну працю аж 15 сотиків! Чи багато користей має держава, що по селах і містечках тиняються люди, що є майже виняті зпід права? Все це наслідки поліційної системи". Сен. Корнке зі Шлеська говорив, що на Шлеську польське громадянство затривожене вісткою, що на східних окраїнах корчиться польський стан посідання. Сен. Ґрокенгайм виступив рішуче проти протижидівських заворушень. Сен. Шоґ підкреслив, що єдиним ліком на господарські труднощі у звязку з перенаселенням Польщі є розбудова промислу, а не нищення жидівських станиць. Німецькі сенатори Візнер і Гасбах обговорювали домагання німецького населення у Польщі. З черги сенат приняв буджет міністерства промислу і торговлі, що його зреферував сен. Ледніцький.

У вівторок 9. ц. м. сенат радив над буджетом хліборобства і справедливости.

—o—

Українське життя у Варшаві.

Як у січні, так і в лютому українська Варшава виказалась різноманітною рухливістю. Зорганізовано цілу низку сходин, зборів, імпрез тощо. Про деякі з них ми вже писали окремо, згадуємо тепер про всі інші.

В **університеті** відбулись дві цікаві прелекції.

Інж. Евген Маланюк відчитав на зборах славістичного кружка в циклі викладів про сучасні славянські літератури реферат про сучасну українську лірику, присвячуючи увагу передовсім поезії Великої України. Вартісний реферат, якому прислухалось багато акад. молоді з проф. Слонським — здобув загальне признання, як небуденна подія в українській рубриці Варшави.

Молодий поет-волинець **Сергій Кушніренко** виступив на слав. семінарі з відчитом про творчість Лесі Українки.

Оба відчити організував п. Шило.

ВЕЧЕРНИЦІ В СОЮЗІ УКРАЇНОК.

Останні вечерниці влаштовані Союзом Українок-Емігранток і корпорацією „Запорожця" відзначались одною рисою, якої так часто бракує на того роду вечірках: **природним, ненатягнутим** настроєм. Досить чисельна публика, молоді, старші й найстарші мали добру нагоду зійтися на кілька безтурботних годин, потанцювати й повеселитись у дбайливо заповненому буфеті.

Прості й помислово скомпоновані декорації стін мистецького гуртка „**Спокій**" — сприяли настроєві.

Організатори можуть рахувати на повне признання учасників.

В УКРАЇНСЬКІЙ СТУДЕНТСЬКІЙ ГРОМАДІ

відбулись вибори нової управи.

Тов. влаштувало успішні вечерниці, кілька вечірок, сходин і рефератів.

Загальні збори вислухавши звіт управи, що університет вже від двох літ не виплачує т-ву субвенцій, ухвалили зложити в ректораті резолюцію-петицію вернути У. С. Г. всі права допомогового т-ва, що вже частинно й виконано.

ДИТЯЧА КОСТЮМОВА ЗАБАВА В ШКОЛІ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ.

Такої приємної та дійсно вдалої дитячої імпрези у Варшаві давно вже не було. 20. м. м. у власній салі перед численно зібраними родичами й гістьми виступили діти єдиної варшавської української школи з різноманітною багатою програмою, виконуючи багато цікавих точок: національних танків, деклямацій, забав, пісень тощо. На особливе підкреслення заслуговує серія добірних дитячих строїв, що подобались загально. Метелик — Галя Слива, ластівочка — Попович Ігор, царівна — Вертипорох Христя, а спеціяльно котик — Дубицький Володя — викликували справжній подив неменше цікавих товаришів.

Цілий той симпатичний вечір зорганізований при великому накладі сил зі сторони учительок пань Козакевич й Розумієнки залишив милий спогад і реальні набутки у формі значного доходу на удержання школи.

Слід тільки побажати, щоб батьки українських дітей у Варшаві й надалі піддержували в парі з У. Ц. К. цю важну й гарно поставлену станицю уникаючи суперечок та непорозумінь за маловажні речі. Так наказує хочби небезпека винародовлення нашої дітвори.

„ДИТИНА" НЕ ЗАВЕЛА НАДІЙ УКРАЇНСЬКОЇ ДІТВОРИ.

Ми від початку видавання у друкарні митрополитального „Слова" часопису для українських дітей п. н. „Дитина" мали поважні сумніви, чи російські православні кола не вбють вартісного почину групи молодих волинських письменників. Тепер з радістю стверджуємо, що „Дитина" сама підростає й найшла багато приятелів на північно-західних землях. Літературний рівень видання педагогічний, редакція жива. В останньому, 10. числі появились вже й добрі ілюстрації роботи п. Кабайди. (КТВ)

ВІДЧИТ Д. ДОНЦОВА ПРО УКРАЇНСЬКУ РЕВОЛЮЦІЮ 1917. Р.

В 20-роковини російської революції, що потягнула за собою кріваввй зрив України, 7. ц. м. в Українській Студ. Громаді прочитав **Д. Донцов** реферат, присвячений аналітично-критичній оцінці тих подій з перспективи 20-ти минулих років. Цікава тема в устах визначного прелегента стягнула чимало слухачів з усіх українських сфер Варшави.

Цікавим мотивом у відчиті було деяке новум: різко підкреслена конечність антисемітизму в українському національно-відродженецькому русі, антисемітизму, очевидно, політично-розумового.

Відчит тривав годину.

ЩЕ ПРО ВЕЧІР В. СТЕФАНИКА.

Повідомляючи у попередній варшавській хроніці про надзвичайно цікавий та з літературного боку вартісний вечір-академію у честь В. Стефаника, ми просто забули зазначити, що улаштовав його Союз Українок-Емігранток у Варшаві, надзвичайно метка й високозаслужена наша організація.

АРТИСТКУ ТАМАРУ ВИШНІВСЬКУ АНГАЖУЮТЬ ДО ГОЛІВУДУ.

Міра Вишнівська, слава української (хоч не нашої в дійсности) кінематографії добула знову кілька небуденних успіхів. Ще перед закінченням праці над фільмою „Ординат Міхоровський" де — як відомо — наша зірка креує головну ролю, заангажовано її на обсаду головної ролі у фільмі „Дівчата з Новолипок", що обоснована на відомій повісті Ґоявічинської.

Але найбільшим осягом Міри Вишнівської буде контракт, який підписати пропонує їй Америка. Після закінчення праці над польськими фільмами поїде наша артистка до Голівуду.

Тамара Вишнівська, молода українська дівчина, завдяки своїй незвичайній вроді й талантові, як бачимо, йде великими кроками до слави світових зірок. (КТВ.)

РЕД. БРАУН ВІРИТЬ В МОЖЛИВІСТЬ СЕРЕДНЬО-ЕВРОПЕЙСЬКОГО БЛЬОКУ.

На четверговому вечорі „Прометея" виступив з політичним рефератом ред. „Зету" п. Ю. Браун. Тому, що реферат відомого публіциста взагалі мало торкався української справи, обмежуючись виключно до короткої згадки про найважнішу тезу прелегента: можливість створити бльок середньо-европейських держав з Польщею у проводі.

У палкій 2-годинній дискусії полемісти ред. Брауна виказували нереальність тої ідеї, покликуючись на сучасну европейську політичну дійсність.

Ред. Браун, як відомо, репрезентує дещо містичну концепцію конінського пакту: **Бальтікум-Понтус-Адрія**, що всупереч запевненням прелегента не знаходить в суч. Польщі численних прихильників.

родній душі". Деж ґрунт для твердження А. Хвилі, що М. Грушевський не був проти царської Росії?

Або, А. Хвиля подає цитату із вказівкою, що вона належить П. Феденкові з його статті в „Українській Ниві", тоді як П. Феденко ні одного рядка не вмістив у тому часописі. І таких прикладів можна булоб навести безліч.

Перевівши „чистку" від „фальсифікацій з боку українських націоналістів" у характеристиці Шевченка, як поета, А. Хвиля подає свою характеристику Шевченка, яку кінець-кінцем зформулював так: „Шевченко був для свого часу великою людиною, великим революціонером-демократом. Але ідеольогія Шевченка не була соціялістичною, вона була дрібнобуржуазною. Не під прапором Шевченка, а під прапором Леніна-Сталіна трудящі нашої країни скинули кайдани неволі й будують нове соціялістичне суспільство, йдучи від перемог до перемог".

Хоч Шевченко й не був „пролетарським" революціонером, всеж, за твердженням А. Хвилі, лише большевицька влада „змогла вшанувати якслід память Т. Г. Шевченка". Так, „з приїздом тов. Постишева на Україну в 1933 р. справа з побудовою памятника Шевченкові і в Харкові і на могилі знов стала на реальний ґрунт".

В дусі основних тез А. Хвилі складено і примітки до окремих поезій Шевченка. При читанні вступної статті А. Хвилі та приміток до поезій Шевченка мимоволі пригадуються пророчі слова Шевченка:

> Без ворогів можна в світі
> Якнебудь прожити;
> А ці добрі люде
> Найдуть тебе всюди,
> І на тім світі добряги
> Тебе не забудуть.

По широкому світі.

Чілійський уряд подався до димісії, та президент не приняв її, висловлюючи урядові довіря.

Німецький амбасадор Рібентроп мабуть завтра вернеться до Льондону, щоби обняти урядування.

У Чехословаччині проголосять амнестію з нагоди 87-ліття уродин Масарика. Скористає з неї кілька тисяч кримінальних вязнів.

Литовський суд у Ковні засудив на 8 до 15 літ вязниці 6-ох комуністів, з того 3-ох жидів.

Польський амбасадор у Злучених Державах Ю. Потоцький предложив дипломатичні повновласти президентові Куби як посол при кубанському уряді.

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

Виконний розпорядок про громади.

I.

Новий закон про частинну зміну устрою територіяльної самоуправи з 23. березня 1933 р. що обовязує від 13. липня 1933 р. (Д. З. ч. 35) викликав повний хаос правних норм у цій ділянці. Він скасував лише частинно дотеперішні самоуправні закони і тому навіть правникові важко орієнтуватися в усіх цих змінах правних постанов. Тому найбільший обовязок паде на тих усіх українців, які займаються громадськими справами, зокрема на українських радних (їх є коло 45 осіб за підрахунком пос. д-ра К. Троняна), основно перестудіювати законні постанови про громадську самоуправу, у першу чергу про складання буджету усіх трьох ступнів устроєвих органів територіяльної самоуправи. Щойно тоді українські радні зуміють злагіднити та обернути нам на користь неодну затію чужонаціональних радних у територіяльній самоуправі. Не слід махати на все рукою, бо — мовляв — усяка боротьба за наші права в самоуправі є безнадійна і тому шкода нею цікавитись. Саме навпаки. Велика ріжномавітність і складність самоуправних справ вимагає, щоб українські радні знали усі свої права та обовязки і теоретично і практично. Тоді зеднають собі загальну пошану своїм знанням, зможуть опанувати усі ділянки самоуправного життя навіть у сучасних вузьких рямках територіяльної самоуправи — а бажані висліди напевно прийдуть. Тому українські радні повинні совісно попрацювати над собою і не падати духом, що їх внески дуже часто переголосовують. Навпаки. Зверхня влада не буде з надто легким серцем переходити над їхніми внесками до денного порядку, якщо українські радні знатимуть знаменито самоуправні справи. Тоді навіть одиниця може врятувати неодну важну для нас справу.*)

Обсяг ділання громади.

Як відомо, новий самоуправний закон надав громаді спеціяльну організацію і право управляти своїми місцевими справами. І так ст. 17 с. з. каже, що громада має право завідувати своїм громадським майном і добром та розпоряджати доходами з громадських підприємств. Крім того громада співпрацює зі збірною громадою (волостю) при виконанні її завдань. Отже громада завідує у межах своїх доходів загальними справами, що мають виключно місцеве значіння, себто передовсім справами, що випливають зі сусідського співжиття. Громада змагає теж до піднесення культурного, гігієнічно-санітарного та господарського рівня села. Кожний член громади, зокрема радний, повинен знати, що в обсяг ділання громади входить: 1) закладати й удержувати вулиці, хідники, площі, громадські дороги, засаджувати їх придорожніми овочевими деревами і берегти їх перед ушкодженням чи нищенням; 2) дбати про культурний рівень села, засновувати читальні, книгозбірні, тощо; 3) дбати про загальний стан здоровля мешканців громади; 4) опікуватись бідними; 5) дбати про піднесення хліборобства, нпр. закладати кружки „Сільського Господаря"; 6) забезпечити майно і життя громадянам села і т. п. Крім того управа збірної громади може передати окремій громаді — за її згодою — виконування деяких завдань волосної господарки. Одначе тоді обовязана передати громаді зі своїх фондів достаточні фінансові засоби.

Виконний розпорядок міністра внутрішніх справ з 29. січня 1937 р. (Д. З. ч. 9) подрібно обговорює: 1) завдання та обсяг ділання громади; 2) спиняється над громадською радою та її нарадами; 3) нормує становище солтиса у громаді; 4) засади громадської господарки і 5) службовий надзір над громадою.

Заки обговоримо завдання та обсяг ділання громади слід пригадати, що між громадським **майном** і громадським добром є основна ріжниця. Отже **громадським майном** є все те, що дає прибутки громаді як правній особі і з якого вона покриває свої видатки. До цього майна належать: грунти, ліси, пасовиська, каменоломні, громадські підприємства (млини, різні і т. п.) та готівка.

Громадським добром є все те, чим користуються члени громади (нпр. пасовиськом, лісом, і т. п.). Отже завданням **громадського добра** — заспокоювати потреби мешканців громади і таким чином приносити їм користь. Ось так між громадським **майном і добром** є ріжниця в тому, хто користає з їх прибутків: громада як правна особа чи її поодинокі члени. Проте, чи щонебудь є громадським майном чи добром — рішають табулярні книги.

І так розпорядок постановляє, що громада завідує в межах своїх загальних доходів усіми справами громади, що виринають зі службового співжиття, зокрема справами культурними, господарськими, шкільними і здоровними. Одночасно по своїй спроможности: 1) будує та вдержує місцеві публичні школи, захоронки, передшкілля та доми для учителів; 2) будує і направляє місцеві публичні дороги, мости, закладає вулиці, хідники у своїй громаді; 3) опікується бідними мешканцями громади, старцями, сиротами, каліками й інвалідами; 4) будує і вдержує громадські доми, читальні та інші будівлі або громадські заведення; 5) підтримує хліборобство та годівлю худоби, свиней, овець і дробу таким чином, що веде досвідні поля, закуповує потрібні господарські знаряддя, вдержує ветеринарійну аптичку, наказує охоронні щіплення звірят, удержує для вжитку хліборобів розплідників, закладає і вдержує окописка для тварин, залісює неужитки, вдержує полеву сторожу та організує курси господарської освіти; 6) організує в селі нічну сторожу, підтримує місцеву пожежну сторожу та закуповує для неї потрібні прилади; 7) будує приюти для бідних, нічлігові доми та їх удержує; 8) закладає і веде громадські бібліотеки та читальні; 9) дбає про освітлення доріг, вулиць та публичних площ; 10) організує місцеву пошту та доручує у громаді кореспонденцію, якщо нема поштових листарів; 11) будує та удержує керниці, водопроводи, купальні, парні, огороди, спортові площі та цвинтарі; 12) будує та вдержує відводнюючі рови при дорогах; 13) до громади належить засаджувати придорожні дерева; 14) громада повинна заложити в себе телефон для вжитку всіх своїх мешканців; 15) піддержує туристичний і літнисьcковий рух.

Усі ці завдання виконує громада з власного почину і вирішує, яку зі згаданих громадських потреб слід скоріше від інших заспокоїти для добра громади.

При виконанні якогонебудь з наведених завдань громади, солтис громади повинен повідомити про це заздалегідь війта збірної громади (§ 3).

Управа збірної громади може доручити громаді виконати на території самої громади деякі свої власні (волосні) завдання, зокрема у справах: 1) будови і вдержування на території громади публичних шкіл та домів для учителів; 2) будови та вдержування волосних доріг; 3) будови керниць, удержування бідних та закладання цвинтарів (§ 4).

При передачі громаді таких завдань, збірна громада призначує на їх виконання відповідні грошеві засоби.

Громада, що не хоче піднятися виконання тих завдань, які обтяжують волость, мусить винести в цій справі відповідну ухвалу громадської ради, що її опісля затверджує повітовий виділ. Якщо повітовий виділ спротив відкине, тоді громада мусить доручення виконати.

*) Гл. „Свобода" ч. 4—7 Пос. д-р К. Троян: Про війтів і громадських радних.

Поіменний виказ нерухомостей, що підлягають примусовому викупові.

У „Деннику Законів" (ч. 10, поз. 74) оголошено розпорядок ради міністрів з 12. лютого ц. р. з поіменним виказом нерухомостей, що підлягають примусовій парцеляції. Отже в 1937 р. мають примусово розпарцелювати у воєвідстві волинськім 8.000 га, тернопільськім 8.000 га і в львівськім 7.000 га.

Розпорядок не подає поіменного виказу нерухомостей, що підпадають примусовій парцеляції, у поліськім та станиславівськім воєвідстві тому, що призначений парцеляційним пляном на 1937 р. контингет 4.000 га для поліського і 2.000 га для станиславівського воєвідства вже розпарцельовано. Тому подаємо лише спис маєтків в трьох воєвідств, а саме волинського, тернопільського та львівського.

I. Волинське воєвідство:

1) Село Печихвости, пов. Горохів. 180 га. Маєток Марії Яневіч.

2) Пулгани, Люлівка, Галичани, Бужани, Рудка і Воля, пов. Горохів 270 га. Маєток М. Ледоховської.

3) Маріянівка, Хмелівка, Шимківка, Лисове, Степангород, маєток Виленського Зем. Банку. 1.000 га у костопільськім повіті.

4) Великий Порск, пов. Ковель. Маєток П. Лайтера 55 га.

5) Ревушки-Турийск, пов. Ковель. 250 га. Маєток М. Марулетти й тов.

6) Білозірка, пов. Кремянець. 22 га. Маєток Е. Митрофанової.

7) Москалівка, пов. Кремянець. 46 га. Маєток І. Олійника.

8) Темногайці, пов. Кремянець. 45 га. Маєток В. Миняковоі.

9) Олика, пов. Луцьк. 660 га. Маєток Я. Радивила.

10) Ратнів, пов. Луцьк. 64 га. Маєток Г. Рищевської.

11) Угольці, пов. Рівне. 80 га. Маєток Л. Бантиша.

12) Хиночі-Радижів, пов. Сарни. 500 га. Маєток В. Підгірських.

13) Рокитно, пов. Сарни. 400 га. Маєток Г. Половців.

14) Угли і Охотники, пов. Володимир. 60 га. Маєток Г. Ронікер.

15) Милятин, пов. Здолбунів. 130 га. Маєток Юрка Поліщука.

16) Вілія, пов. Здолбунів. 490 га. Маєток В. Гусковської.

II. Тернопільське воєвідство:

1) Панівці, пов. Борщів. 253 га. Маєток Барфельдів.

2) Мушкатівка і Конаїе, пов. Борщів. 360 га. Маєток Мельцера.

3) Чехи, Оглядів, Нивичі Манастирськ. Опольшко, разом 325 га. Маєток Ст. Краєвського.

4) Кальне, пов. Бережани. 445 га. Маєток Х. Гольдберг.

5) Слобідка і Плетеничі, разом 820 га. Маєток Р. Шафрін.

6) Білавинці, Петликівці, Івачів Горішний, Івачів Долішний, Плотича, Чистилів, Малашівці, Янівці, Чернихів — разом 570. Маєток Еразма Коритовського.

7) Личківці і Трибухівці, пов. Копичинці, разом 630 га. Маєток Е. Кімельмана.

8) Білокерниця, Поплави, Угринів, пов. Підгайці — разом 540 га. Маєток Ю. Ротенберга.

9) Сеньків і Станин, пов. Радехів, разом 644 га. Маєток С. Рапапорта.

10) Деренівка, Підгайчики, Долга, Грицівка, Залаве, пов. Теребовля, разом 336 га. Маєток Л. Козебродського.

III. Львівське воєвідство:

1) Грушатичі, пов. Бібрка 160 га. Маєток Кофлерів.

2) Попелі, пов. Дрогобич. 150 га. Маєток фірми „Борислав".

3) Кропивник Новий, Старий, Мразниця, Борислав пов. Дрогобич разом 235 га. Маєток Клярфельдової.

4) Лісневичі, пов. Городок, 217 га. Маєток М. Зідманів.

5) Братковичі, Черляни, Любінь Вел. разом 445 га. Маєток М. Райхів.

6) Гульсько і Затварниця, пов. Лісько, разом 175 га. Маєток М. Адлербергів.

7) Люблинець, Старий і Новий, повіт Любачів, разом 225 га. Маєток К. Ашкеназової.

8) Диниська, пов. Рава Руська 135 га. Маєток Райсів.

9) Русин, пов. Сокаль, 130 га. Маєток М. Вайнберга.

10) Бенева і Буковець, пов. Турка 250 га. Маєток С. Рубінштайна.

Решта землі на парцеляцію припадає на польські повіти.

Крім того на 1938 рік визначено на добровільну парцеляцію таку площу у воєвідстві: поліськім 3.000 га.; волинськім 2000 га; тернопільськім 5.000 га; станиславівськім 2.000 га.; львівськім 3.000 га.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Загублені кораблі.

„Смерть корабля" проголошують у Льондоні, централі світового мореплавства теж, як і смерть людини. Перед будинком Льойду висить велика, чорна таблиця. Коли денебудь у світі загине якийсь корабель, виходить із будинку старий моряк і прилiплює на таблиці оголошення з повідомленням „смерти" або катастрофи. Тоді дзвонить у старий корабельний дзвін „лютиню", а люди проходять і читають сумну вістку.

Коли така вістка появиться на мурах корабельного товариства, неодин із моряків каже:

— Того можна було давно надіятись!... Стара скриня.

Але іноді зупиняються моряки перед оголошенням смерти, читають, здвигають раменами і дивуються. Кілька днів пізніше у всіх моряцьких кнайпах можна почути дивні несамовиті історії пропащих кораблів і здогади щодо „смерти" якогось нового корабля, що його щойно проголосили на листі „мерців".

КОРАБЛІ, ЯКІ ЗМІНЯЮТЬ НАПРЯМ.

Найбільш таємничі оповідання розказують собі моряки про кораблі, які виплили із великих пристаней із відповідним вантажем у визначеному напрямі, але до своєї мети не доплили. Підчас подорожі змінили вони свій напрям і... щезли.

В дні 14. вересня 1928 р. пятивітрильник „Кебенгавен" покинув морську пристань у Буенос Айрес і виїхав до Данії. Одначе до Данії ніколи цей пятивітрильник не заїхав. Коли в означенім часі корабель не приїхав до Данії, почали за ним шукати. Пятивітрильник — це доволі великий корабель, а „Кебенгавен" мав на своєму чердаку 6 старшин і 67 людей обслуги. Почали систематично обшукувати всі морські околиці, що ними міг плисти пятивітрильник.

Щойно сім місяців пізніше заїхав один англійський моряк на самітний і найдальше на полудне висунений острівець Трістан де Куна і там довідався від старого сторожа морської лíхтарні, що місяць передтим старий бачив „Кебенгавен". Нема сумніву, що сторож не міг помилитись, бо в нинішніх часах є вже небагато пятивітрильників на світі, тимбільше, що „Кебенгавен" мав піднесені усі пять щогол. Значить, можна було його легко і швидко доглянути і пізнати. Чому капітан, який мав їхати до Данії, на північ, скермував корабель у зовсім протилежну сторону, на полудне? Це питання залишилось назавжди загадкою. Морська влада почала розшуки у полудневих околицях. Пішли телеграми до Африки, у найдальші закутини... Морський уряд заалярмував всі полудневі пристані. Повідомлено Індії, Китай, Японію, і голяндсько-індійські острови...

Два роки пізніше їхав малий австралійський „кутер" в околиці Гутман Рокс на західнім побережжі Австралії і серед ночі натрапив на якусь тверду перешкоду. По важких трудах моряки витягнули з моря перешкоду. Це була велитенська корабельна балька. На ній був випалений напис „Кебенгавен"...

Коли і де той пятивітрильник розбився і затонув — залишилось назавжди тайною. Тайною справді дивною, бо на кораблі був радіовий апарат.

ЗАГАДКА „АЗІЯТІК ПРІНЦ".

Другою, неменш несамовитою загадкою є таємнича подія, яка скоїлась з великим пароплавом „Азіятік Прінц". Цей корабель щез у таємничий спосіб і ніхто досі не вияснив як слід тієї тайни.

„Азіятік Прінц" — це був наскрізь новітній пароплав, з містогою 14.000 тон, із двома турбінами і з двома радіотелеграфічними стаціями. В травні 1926 виїхав цей корабель із Англії у свою першу т. зв. „молодечу" подорож. До Шангаю корабель не доїхав. Ніякої бурі ні непогоди підчас його подорожі не було. Ввесь час була якнайкраща погода до плавби. На чердаку було 7 старшин і 44 моряків — самі европейці і 133 китайських подорожних.

Коли дзвін „Лютиня" повідомив про згубу „Азіятік Прінц", почало за ним шукати 16 морських урядів. Спершу без ніякого успіху. Місяць пізніше зголосився один корабель. Капітан подав таке звідомлення:

— ...був це дуже тихий і погідний вечір, коли мій радіотелеграфіст переловив алярмові сигнали якогось корабля, який кликав помочі. Приблизно той корабель, що кликав помочі, був від нас віддалений на 150—200 морських миль. Сигнали приходили поволи. Спершу міжнародні сигнали взивали помочі: S.O.S. — S.O.S. — S.O.S. — S.O.S.... Тільки чотири рази... Відтак назва корабля: „Азіятік Прінц". Помилка була виключена. Відтак скоїлось щось дивного. Сигнали чужого корабля були спокійні і приходили у правильному порядку і мій радіотелеграфіст негайно відповів. Він подав наш знак, наше положення і попросив визначити нам докладно місце, в якому опинився загрожений корабель.

І... хоч він 7 чи 8 годин не переставав телеграфувати, не дістав ніякої відповіди.

В тій порі, в якій „Азіятік Прінц" телеграфузав, не міг він ще бути сильно загрожений. Якщо корабель був би ушкоджений, не міг би радіотелеграфіст подавати такі спокійні є повільні телеграми. Чомуж пізніше не було ніякої відповіди? Я змінив напрям свого корабля і поїхав у здогадному напрямі. По трьох днях покинув я розшуки. Ніде не натрапив я навіть на найменший слід загубленого корабля.

Така була єдина вістка про „Азіятік Прінц". Щойно 5 літ пізніше англійська „канонірка" захопила в околицях Біа-бай байдак китайських піратів. Один із англійців, який хотів дещо вивідобути від піратів, переслухував їх поголовно і приобіцював тим, які виглядали на інтелігентніших, пощаду. Один із піратів зізнав, що на приказ свого ватажка їхав він на англійськім кораблі, який називався „Азіятік Прінц" як подорожний. Між пасажирами було 80 морських грабіжників. На середині океану повбивали пірати старшин і невигідних пасажирів і викинули з корабля в море. Корабель затопили. Чому вони те зробили? Тому, що вони довідались що корабель везе вантаж срібла вартости 4 і пів міл. долярів. Срібло пірати врятували і забрали зі собою.

Чи те зізнання було правдиве ніхто не знав. До сьогодні не натрапив ще ніякий корабель на найменший слід загубленого корабля. В оповідання піратів не дуже моряки вірять.

Чимало подібних історій оповідають собі моряки. Деякі кораблі зникають і по якомусь часі виринають. Напр. корабель „Віер Саргент" з Норвегії. Він попав у буревій при полудневих берегах Америки і щез. Аж рік пізніше побачили його з напів затопленою палубою в мексиканськім заливі. Він переплив тихо серед ночі попри американський пасажирський пароплав. Ще двічі бачили його в мексиканськім заливі. Щойно прибережний корабель затопив його. Цей „літаючий голендер" зробив неменш як 13.000 км. заки „вмер".

Одного такого „голендра" бачили біля Пернамбуко. Був це чотиривітрильник. Палуба і чердак були вже у воді. Його бачили також у ночі. Корабель цей робив справді несамовите враження.

Оттак виглядають ріжні дивні історії, що собі їх оповідають старі моряки всіх пристаней світу. Історії не тільки таємничі, але іноді неймовірні.

Шкло — будівельним матеріялом у майбутньому.

„Видержливе і тривале як шкло" — так будуть говорити в недалекому майбутньому. Ми привикли вважати шкло за крихкий матеріял, що легко розбивається. Тимчасом, коли возьмемо до руки молоток і вдаримо по елястичному шклі, що його тепер продукують, — раз, другий, третій, молоток відібється від того шкла немов від сталі не полишивши ніякої риси чи сліду за собою. Це той матеріял, з якого виробляють сьогодні цегли, будують доми і хмародери.

В Толедо (Зл. Д. А.), в стейті Огайо вибудували хмародер 42-метрів висоти, 200 метрів довжини. Цілий цей велитень, за малими вúмками, збудований зі шкла. В цілім хмародері нема вікон, бо це зайве. Хоч крізь шляні стіни не видно, що діється в середині, то світла доходить там більше, як у звичайних домах. Могутній вентилятор на даху посилає до середини свіже, чисте повітря, що його регулює ще окремий апарат, щоб була відповідна температура. Таких апаратів є сьогодні в Америці багато. Завдяки цим апаратам у мешканнях і бюрах є все свіже повітря з устійненою температурою.

Шкло, як будівельний матеріял, має ту прикмету, що триваліше від цегли і бетону. Крім того ізолює воно від вуличного гамору. Але найважніше те, що таке шкло незвичайно тане, танше від цегли, бетону й інших матеріялів. Нічого дивного: сьогоднішня техніка дозволяє продукувати шкло, якого елястичність перевищує елястичність сталі 7 разів! До того шкло не творить пороху, легко його відчистити, не треба малювати, тинкувати, відновлювати, як це робимо при наших домах.

Та техніка на цьому не станула. Винахід елястичного, тривалого шкла відкрив дорогу до нових експериментів. В Америці почали на широку скалю продукувати ріжнородні предмети зі шкла: меблі, ліжка, кухонне знаряддя, столи й т. ін. В ультрамодернім мешканні сучасний американець спить у шкляному ліжку, переховує убрання в шкляній шафі, працює при шклянім бюрку, їсть при шкляному столі, навіть голиться шкляною бритвою!

У майбутньому Америка справді може перемінитись у казочний шкляний край.

—o—

НЕРВОВІ ЕСПАНКИ.

В половині лютого прийшли з Еспанії вісти, що повстанці здобули Хіргама, на відтинку Гвадарама. Там лежить лічниця для нервово хорих жінок.

Цим фактом зацікавився професор дослідної психольогії в Медіоляні — Спіролля. Поборов пашпортові труднощі й підчас побуту студіював умовини життя і методи лічення в тому заведенні для нервово хорих. Вислідами своєї праці ділиться він тепер на шпальтах „Стампа" з італійськими читачами.

Проф. Спіролля вважає, що типи еспанських жінок, у психозі нервової недуги, дуже зближені до африканських типів. У нагальній вдачі жінок Іберійського Півострова можна теж зустріти субтельні й містичні почування. Більшість хворих — селянки, що залюбки розчитуються в лектурі про надприродні явища, а передовсім про спіритизм, окультизм, контакт зі світом духів і т. п. Це викликує сильне враження на чутливій вдачі хворих жінок та нервовий стан.

Проф. Спіролля ствердив, що мало на світі людей так захоплювалось подібною лектурою, як еспанські селянки, нервово хворі в лічниці Хірґама.

МОРЯК, ЯКИЙ УРЯТУВАВ 120 ОСІБ.

В Ґравеліні у Франції відбувся величавий похорон старого „морського вовка" Альфреда Бріне, який за ціле своє довге життя урятував 120 осіб.

Перший раз кинувся він у воду, щоб урятувати потапаючу дитину. Було це в 1861. р. Рік пізніше врятував він ще одну дитину, відтак якогось англійця і потапаючу жінку. По якомусь часі Бріне так виспеціялізувався, що йому купили моторову лодку і він виїздив завжди на море, коли лиш надбережна стація сигналізувала якесь нещастя. І за кожним разом його лодка верталась з урятованим потопельником.

За ввесь час свого довгого життя дістав Бріне 20 ріжних медалів, почесну легію і багато інших відзначень.

За його домовиною ішло багато моряків, які позїздились з усіх околиць Франції на похорон „батька Бріне".

З відчитової салі.

Виклад д-ра Є. Ю. Пеленського в Т-ві ім. П. Могили п. з. „Клясичні традиції в поезії Т. Шевченка“.

Прелеґент, всупереч загально принятому поглядові начеб то Шевченко від романтизму перейшов до реалізму, висунув нову концепцію: Шевченко перейшов до клясицизму. Відповідну підготову Шевченко здобув у петербурській Академії мистецтва, де пройшов курс клясичних студій, доповнивши цей курс приватними студіями. Поважний процес переходу відбувся у Шевченка на засланні. На доказ своєї цікавої тези прелеґент подав цілу низку цитатів із повістей Ш—ка, писаних на засланні, з тогочасних листів і поезій після заслання.

Арґументація прелеґента була льоґічна, стисла і зосереджена. Надто д-р Пеленський заховав авдиторію небуденним хистом педагога, так, що в низці могилянських викладів його, під кожним оглядом позитивна, прелекція висувається на одну з передових.

Д. Л.

Зі сенату.

На нинішньому пленарному засіданні сенат приступив до дебати над буджетом міністерства рільництва. Промовляли сенатори: Серочинський (референт), Гасбах, Хшановський, Клещинський та **Павликовський.**

Справа автономії Закарпаття вже вирішена.

Як подає ПАТ, у Празі покінчилися наради премієра Годжі зі закарпатськими послами, що належать до урядової коаліції про першу стадію здійснення автономії Закарпаття. Вони погодилися щодо компетенції ґубернатора Закарпаття і організації його бюра та прибічної ради. Віцеґубернатор матиме функції шефа краєвого уряду. Шкільництво підлягатиме місцевій автономній владі, для чеських шкіл на Закарпатті буде окремий реферат у Празі.

Португалія не пускає совітських кораблів.

Португальський уряд заявив у офіційному комунікаті, що він вповні обстоює рішення не пускати до своїх пристаней совітських кораблів у звязку з контролею еспанських побереж.

НОВИНКИ.

— В Українському Лікарському Товаристві чергові сходини членів у пятницю, дня 12. ц. м. в год. 7. веч. На сходинах виголосить Д-р Осип Філяс реферат під наг. „Напрями організації та умовини праці лікаря в Кооп. Здоровля“. Гостям з „Медичної Громади“ раді.

— Другий Шевченківський виклад п. з. „Шевченко в світлі радянської і державницької критики“ заходами Т-ва ім. П. Могили виголосить д-р Денис Лукіянович 10. березня, год. 19, в салі Укр. Бесіди. Вступ вільний.

— Відібрали дебіт. Міністерство внутр. справ відібрало дебіт російським часописам: „Революція і націоналісти“ (Москва), „Пролетарська Правда“ (Калінін), „Молода Гвардія“ (Москва) і „Октябр“ (Москва).

— У справі вступних іспитів до середніх загально-освітніх шкіл. Міністерство освіти виладило нові приписи про приймання молоді до середніх загально-освітніх шкіл. Кандидати мусять піддатися вступному іспитові і виказатися відповідним станом здоровля та скінченням найменше 12-го, але не більше як 15-го року життя. Іспити відбудуться в другій половині червня, як скінчиться шкільний рік. Кандидати діляться на дві групи. До першої належать ученики й учениці, що можуть виказатися свідоцтвом укінчення VI. кляси вселюдної школи, до другої групи ті, що не мають свідоцтва укінчення вселюдної школи і приготовлялись приватно до вступного іспиту до першої кляси ґімназії нового типу.

— Арештували шантажиста. В Чорткові арештували Теофіля Давидовича, редактора револьверового часопису „Глос Правди“, припиненого поліцією. Давидович виїхав зі Львова до Тернополя, де натягав людей на анонси до свого орґану, опісля до Чорткова, де пробував подібної штуки.

— Смерть священника, постріленого бандитом. У львівському шпиталі помер о. Микола Дідуник, гр.-кат. парох Барилова радехівського повіту, пострілений, як відомо, бандитом підчас нічного грабунку. Поліція не викрила досі злочинців.

— Несподіваний присуд. Львівський процес проти 5 селян із Стенятиск равського повіту під закидом убивства Лейби Райса, власника дібр та його візника Демка скінчився вчора пізним вечором. Всі обвинувачені заперечили свою вину. Вони стояли також під закидом грабункового нападу в тому самому дні на кравецького робітника Соломона Шалера, що був головним свідком обвинувачення. Одначе його зізнання на розправі не годилися зі зізнаннями у слідстві, а один свідок бачив його критичного дня при роботі в Раві Руській. На основі вердикту присяжних суддів, які 11 і 9 голосами заперечили питання щодо участи в грабунковому вбивстві, запав присуд, яким усіх обвинувачених звільнено. Тим самим загадка щодо рабункового вбивства залишилась невиясненa.

— Львівська хроніка. З мешкання купця Едварда Гавранка при вул. Погулянка вкрали злодії два футра та іншу ґардеробу вартости 1.500 зол. — Марія Вовк повідомила поліцію, що якийсь Стефан Чмир вимайтив від неї 84 зол., обіцюючи з нею оженитися. — При вул. Під Дубом кишеневий злодій Бернард Ашкенази пробив на смерть ножем Вільг. Корнбліта підчас сварки за поділ добичі.

— До Палестини. Крізь граничну стацію Снятин-Залуче переїхав з Польщі до Палестини новий транспорт жидівських еміґрантів числом 180 осіб.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ Ч. 9.

ВОЛОДИМИР АДРУШКІВ.

Смарагдовий перстень.

— Цей перстень я купив на ліцитації.

— Справді ориґінальний.

Великий смарагд оправлений у золотий обруч сяяв несамовитим блиском. Як котячі очі в темну ніч, блистів холодно і таємно; то яснів, то пригасав, то сипав іскри.

— Тому я й купив його. Щось наказувало мені крикнути: „350 золотих!“ Маклер тричі вдарив молотком по дошці і я став власником цієї цяці.

— Зенку! Післязавтра уродини Дарки і я хочу роздобути якусь ефектовну річ для неї. Ти знаєш, як вона це любить!

— Знаю.

— Такий перстень саме надається. Відпродай мені його. Дам тобі 400 зол., бо він справді варт. Подумай: заробиш, мені зробиш послугу, а Дарці велику приємність.

— Ні, мій любий. А чому? Послухай! Вложив я цей перстень на палець і сходжу надолину. Вдоволений раз-у-раз споглядаю на руку, на якій, як огонь зеленкуватих очей Будди палає шляхотний кришталь. Нараз проти мене станула срібноволоса, згорблена старушка. Вона пнялася по сходах і підпиралася на гебановій палиці. „Пане?!“, задихана залебеділа старечим голосом, „уже по ліцитації, правда?“ — „Ні, пані, щойно почалася. Ще вспієте дещо купити“. Бабуся усміхнулась: „Але ви вже купили цей перстень!“ Я сховав мимохіть руку зі своїм добром, якби боявся, що старушка видре мені його. — „Це я мала купити. Ви мене випередили. Скільки ви заплатили за нього. Я вам верну гроші, я вам дам відступне. Но! Скільки разом хочете?“ — настирливо шепотіла. — „Вибачте, пані, але я купив перстень для себе, а не на торг“. — Бабуся була нахабна. Мені це не подобалось. Очі в неї звузились як шпарки, а зівялі,засушені,як у мумії уста,немов шепотіли якийсь проклін.

„— Не знаєте про страшну тайну, яка вкриває це золоте колісце із смарагдом? Воно полите кровю і гіркими сльозами, воно має за собою ланцюг страждань і нещасть. Воно назначене тавром прокляття...“ — „Ні, таки вам його не дам“ — рішуче і безоглядно скрикнув я. Старушка безгомонно порухала зівялими беззубими устами. Очі крізь щілини блиснули на мить гнівом та знов стали мутні, невиразні. Поморщене лице скривилось в усмішці злої іронії. Згорбилась, ударила чорною палицею по сходах, похилилась і шкандибаючи, скоренько зникла у юрбі.

„Довгу хвилину я був під враженням цих лиховісних слів. Розбурхана уява добачила у старушці образ страшної відьми із казок, яка в руці замісць гебанової палиці держить мітлу; ось-ось сяде на ній, як на коня, шугне у хмари понад дахи і комини та поїде на Лису Гору, на шабат. Згодом я отямився, що зробив зле. Мені стало ніяково. Чому я не спитав її про причину, задля якої так напосілася вона на цей предмет? Може це була її памяткова біжутерія з добрих старих часів? Може якийсь дарунок, що навозив солодкі і повні зідхань спогади дівочі? Але трудно — сталося! Годі було мені віднайти її. Як зявилась знечевя так і пропала. Я лишився із смарагдом...

Зенко простягнув ліву руку. На мізинчику блистів золотий обручик, а в ньому таємничий самоцвіт. Як перлина роси у проміннях сонця холодного ранку, блискав і мінився тонами зелені.

— Цікава історія.

— А так! Тепер розумієш, чому я не можу тобі його відпродати, хоч як ціню твою приязнь і поважаю Дарку. Кланяйся їй від мене і бувай здоров, бо я туди...

Зенко попрямував у середмістя. Щодня в годині 7-ій ішов він тими самими вулицями з редакції до каварні.

Був тихий вечір. Весна. Навіть серед тісних вуличок великого міста чути було у повітрі подих її грудей. Ніжні сутінки вилазили із закутин камяниць і садів вузенької вулички і повзли ліниво у великоміські дільниці. Поволі розблимались анемічним світлом газові ліхтарні. На підмогу їм заблистіли електричні лямпи та неонові вужики колірового сяйва реклям. Потоки нового, яскравого світла залили корсо, яким ішов Зенко. Вулиця жила. Тисячна юрба, мов схвильований лан жита перехилялась в одну то другу сторону.

Щебетливий сміх панночок, вигуки крикливих юнаків, менторський бас тата чи пискливий сопран мами, рев сирен, свист авт, дзенькіт трамваїв, верeск продавця газет — все це зливалось в оглушливу симфонію великоміськ

— Краєва хроніка. В тартаку у Синевідсько Вижньому біля Сколього вибухла пожежа і знищила сушарню. Вогонь був підложений. — В лісі між Стрілковом і Лопатниками стрийського повіту знайшли тіло мужчини, яке вигребали пси. Стверджено, що це Михайло Проців, який ще 22. лютого пропав без вісти.

— Напад на читальників. В Стецевій снятинського повіту кількох селян вертало вечором із читальні „Просвіти" додому. По дорозі побили їх якісь напасники, причому Василь Никифорук незабаром помер у снятинському шпиталі. Поліція арештувала двох людей, на яких паде підозріння. Одного з них пустила опісля на волю, а Йосафата Басалигу держить в слідчому арешті.

— Зловили душогуба. Під Варшавою арештовано голосного свого часу у Львові злочинця Маріяна Костюка, що в листопаді 1933 р. ограбив 22-літню слугу з її ощадностей, вбив її в кухні своїх службодавців при вул. Гофмана і щоб затерти сліди злочину, облив її бензиною та підпалив, фінгуючи нещасливий випадок. Злочинець укривався спершу в околиці Львова і писав листи до часописів, що не дасться зловити і виїде до Чехословаччини. На ділі він укривався дальше в Польщі, хоча всі поліційні станиці одержали його фотографічні знимки і докладний опис. Тепер поліція арештувала його припадково в Пясечнім під Варшавою і в найближчому часі відставить до львівської слідчої вязниці. Він жонатий і має на своїй совісти ще один крівавий злочин.

— Замкнули школи в Чернівцях. Санітарна влада в Чернівцях замкнула всі середні школи з причини пошести т. зв. свинки, яка шириться серед шкільної молоді. Недуга проходить досить тяжко.

— Науковий спір причиною самогубства. Професор віденської політехніки Філінгер відобрав собі разом із жінкою життя. У листі, заадресованім до влади він подав, що причиною самогубства було його фальшиве становище, яке він заняв до наукових теорій одного свого товариша.

— Засудили студентів за шпигунство. Військовий суд у Празі засудив студента медицини Оттона Кналя, б. редактора часопису „Авсврух" і члена розвязаної гітлерівської партії в Чехословаччині, за шпигунство і протидержавну діяльність на 15 літ вязниці та гривну 3.000 ч. к. Його спільник, шофер Ернст Брух дістав 10 літ, а три інші студенти по 5 літ.

— Як згинув льорд Кіченер? Про смерть льорда Кіченера, англійського міністра військових справ в часі світової війни, відомо було досі, що він згинув від торпеди німецького підводного судна, яке затопило на Балтійському морі англійський кружляк підчас його подорожі до Росії. На ділі було інакше і тільки видані тепер спомини німецького шпигуна Ернста Карля кинули на цю справу дещо світла. З доручення свого начальства Карль з особистими документами одного бельгійського старшини, до того князя, що згинув на фронті, удався до Англії з гуртом бельгійських утікачів і тут, удаючи то голяндського техніка, то бельгійського робітника, працював у портах, фабриках муніції, та копальнях,збираючи пильно вістки або інспіруючи акти саботажу. Завдяки свому офіцирському та княжому титулові мав теж доступ до вищих товариських кол у Льондоні. На балях і принятях зустрічався з високими урядовцями, що були справжньою копальнею вісток. Згодом навязав звязки з ірляндською конспіративною орґанізацією „Сін-файн", що на всіх фронтах вела протианглійську акцію, будучи тимсамим союзницею Німеччини. Він дізнався про тайний плян Кіченера ввести м. ін. загальну військову службу в Ірляндії. Про все те повідомив своїх ірляндських союзників. Від тієї хвилини смерть льорда Кіченера була рішена. Сінфайнери та Ернст Карль занялися спільно виконанням присуду. Карль довідався незабаром про плянований виїзд Кіченера до Росії. Агенти „Сін-файну" довідались, що подорож відбудеться кружляком „Гемпшір". Тоді Карль навязав зносини з двома ірляндцями із залоги, з якими втаємничив їх у свій плян і намовив умістити у складі дві бомби з годинниковим механізмом. 5. червня 1916 р. льорд Кіченер усів на корабель. Оба заговірники втікли з корабля і сховались у пристані. На другий день „Гемпшір" рушив у дорогу, а незабаром наслідком есксплюзії пішов на дно. Спершу думали, що корабель зустрівся з німецькою підводною міною, опісля, що його сторпедувало німецьке підводне судно. Успішне переведення цього пляну насунуло Карльові думку знищити подібним способом усю англійську фльоту. Однак англійська тайна розвідка попала на сліди фальшивого бельгійського князя і він утік завчасу за границю. Річ природна, що англійські військові кола ставляться до реаліяційних споминів Ернста Карля скептично.

— Сильний землетрус навістив 8. ц. м. ранком місто Сан Франціско. Землетрус тревав три секунди і наробив шкоди в мешканнях і склепах. Багато осіб покинуло з переполохом місто.

— Голод у Китаю. Із Шангаю повідомляють, що в китайській провінції Січуан панує від двох місяців великий голод. Катастрофа постигла кільканацять міліонів людей, такщо 9 міліонів вниміґрувало до сусідніх провінцій. Чотирьом міліонам людей погрожує голодова смерть, якщо не дістануть помочі.

Ширіть наш часопис!

кої вулиці. Всі йшли, пхалися, одні туди, другі назад, як дві струї у ріці.

Зенко завернув ліворуч у вузеньку вуличку. Кілька перепалених ґазових лямп розяснювало темінь ночі. Тиша цієї закутини вражала милим контрастом від вереску і руху, з якого вирвався перед хвилиною.

На кінці вулички — кавярня. Вхід непомітний, реклям ніяких, лиш скромний напис „Кавярня „Оаза". Кілька старих архітектонічних орнаментів заступало цілу її красу назверх. Такі старі і забуті у нетрях міста „спелюнки" мають свою привабу. Нічого дивного, що кавярня „Оаза" була захистом для вірних усім Музам. Гуртувались тут музики, що при звуках мельодії укладали такти сентиментальної серенади, були й поети, що при настрою вимірювали ритми і добирали рими до зворушливого сонету.

Зенко сів на „своїм" старім місці на веранді. Всі знали, що столик з краю веранди під гилястим кленом занятий ним від 7-ої вечір до пізна в ночі і що там повстають рукописи, які опісля появляються як книжки або на шпальтах журналів. Всі це знали і місце залишалося все вільне. Кельнер Степан без питання подав як звичайно: — одну пів чорної і тістечка. Зенко пірнув у коректі своєї повісти, яку щойно почали складати у друкарні. Читав і поправляв похибки складачів.

Скінчив. Думки, як рій нестерпних комах чомусь нині напосілися на нього. — „Щож тобі з цього прийде? Слава? Гроші? ха-ха-ха!... Це марниця. Пишеш, даєш читачам радість, вдоволення, втіху, а де твоє щастя? твоя радість? От, така виміряна Соня із твого роману. Чи вона твоя? Така люба Соня, Сонічко... Кохана. Деж вона?"

Стрепенувсь. Досить того!

Нараз! — Це неймовірне. Ні! Це хіба не сон, не привид.

Перед ним, віч-у-віч, при столику сидить вона — Соня. Та сама із країни його мрій, тільки жива, а навіть дещо збентежена, така змінена, що він її не пізнає.

— Ті кучері буйного волосся, що мене причарували, та глибінь очей твоїх, в яких я потонув до безтями, янгольський чар дівочого стану, малинові пишні уста... — шепоче Зенко як в екстазі. Малює собі незнаний світ, де Щастя і Любов панують всевладно. Співає казку про кохання, що зродилося у мелянхолійний вечір...

— Сутінки роснують пряжу по кутах і ти все приходиш у тихих мріях, у моїх снах...

Мабуть і цар Соломон не складав у стіп Суляміт кращих самоцвітів, кращої „Пісні над піснями".

А Соня!?...

Слухає. Очі зайшли серпанком опяніння, уста, як свіжий пупянок рожі розхилились у пристрасній вижиданні; вся вяне від палких, як огонь слів; вся пружиться як драпіжна кітка до пестощів.

А блідолиций крізь кленове листя так і ллє позолоть потоками. Скрипка аж квилить, плаче, сміється, щось шепоче, намовляє: „Нині ваш день... і ніч теж для вас".

Зенко здіймає з пальця золотий перстень, щоб заручитися на вік із своєю вибраною. А смарагд у золотім обручі блистить, сипле іскри.

(Докінчення буде).

Останні вісти.

НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ПОСУНУЛИСЬ НА 12 КІЛЬОМЕТРІВ.

Як повідомляє Райтер, на мадридському фронті національні війська посунулися з північного заходу на 12 кільометрів. Авас подає що під Овіедом національні війська намагалися перервати на широкому фронті перстень червоних військ, що окружують місто, але мусіли відступити.

—о—

З кіна.

КІНА: „КОПЕРНИК" і „МАРУСЕНЬКА": „ШАРЖА ЛЕГКОЇ БРИГАДИ.

(ет.) Фільма, яка займе одно із почесних місць в антольогії кінового мистецтва. У цілій повені історичних чи буцім то історичних пес важко найти таку вдатну фільму як „Кримський орел" (оригінальний заголовок), якої дія основана на кримській війні 1854—1855. рр.

На екзотичному тлі, прекрасно зображеному барвистими декораціями, завдяки пленеровим знимкам, шаленому ритмові, оглядаєте наче правдиві баталістичні сцени та забуваєте, що це тільки полотно. Дія фільми дає змогу порівнати нецільність британійської дипльоматії з бравурною відвагою армії: необрахована дипльоматія дозволяє султанові вирізати в пень населення прикордонної смуги, а тоді геройській армії не залишається нічого іншого, як тільки помста. І це доводить до кульмінаційної точки цілої фільми: шаржі 27 полку на окопи під Севастополем.

Головну ролю грає відомий уже „Капітан Блед" Ерроль Флін, досконалий вершник, який знає на даний знак перевертатися разом з конем і схоплюватись до дальшої жахливої погоні. Партнерує йому Олівія Гавіленд. Фільму режисерував Михайло Куртіз, який цією фільмою створив зразок для режисерів і операторів цілого світа: закляв на фільмовій плівці жах і красу.

—о—

Зі судової салі.

ТРИБУНАЛ СКАСУВАВ ВЕРДИКТ СУДУ ПРИСЯГЛИХ.

У вівторок 9. ц. м. відбулася розправа перед судом присяглих у Львові проти підс. **Адріяна Горницького**, студента прав. Прокуратор притягнув його до відповідальности за провину зі ст. 140. к. з. (фальшиві зізнання) і зі ст. 152 к. з. (за накликування до злочину). Цих провин допустився підсудний — каже акт обвинувачення — підчас своїх зізнань як свідок у варшавському процесі проти Ст. Бандери і товаришів. Підсудний зізнавав у тому процесі 9. грудня 1935. р. Тоді то відкликав свої зізнання, що їх склав у слідстві кажучи, що вони неправдиві і до того їх вимусила поліція тортурами. Крім того заявив, що до ОУН належав і належить, бо лише шляхом національної революції вдасться визволити українську націю.

Підсудний заперечив вину і вияснив, що його слухали на поліції 4 дні і ночі безперерви, до того мусів сидіти на твердім кріслі без оперття і це відчув як тортуру.

Після того зізнавали як свідки поліц. агенти, які переслухували підсудного на поліції. Вони заперечили, щоб від підс. Горницького вимушували зізнання.

По промові прок. Краєвського та обор. д-ра **В. Старосольського** судді присяглі видали вердикт тому змісту, що заперечили вину підсудного зі ст. 140. к. з., а затвердили вину 7 голосами зі ст. 152 к. з. На основі цього вердикту трибунал засудив підс. Горницького **на 3 роки вязниці** провину зі ст. 152. к. з. Крім того **відхилив вердикт суддів присяглих щодо вини підсудного зі ст. 140. к. з. і тому підсудний буде ще раз відповідати за цю провину перед трибуналом.**

50 ЗОЛ. ГРИВНИ ЗА УЛАДЖЕННЯ ФАНТОВОЇ ЛЬОТЕРІЇ.

Перед карно-скарбовим виділом окружного суду у Львові відбулася дня 8. ц. м. розправа проти **Івана Луцка**, голови чит. „Просвіти" в **Олешицях Старих.** Прокуратор притягнув його до карної відповідальности за те, що дня 19. липня м. р. на фестині в Олешицях уладив фантову льотерію без дозволу скарбової влади і без заплачення належних оплат. Розправою проводив віцепрезидент карно-скарбового виділу Малиновський, обвинувачував прок. Косінський, боронив **адв. д-р Криштальський.**

На основі переведеної розправи суд засудив **Луцка на грошеву гривну 50 зол. з заміною на 2 дні арешту.**

АЛЬКОГОЛЬ Є БАТЬКОМ ЗЛОЧИНУ.

✝ Посмертні згадки.

АЛЬБІНА ЯКОНОВИЧ

Величавими похоронами дня 6. ц. м. віддав Станиславів останню прислугу великій доброд[ійці] й фундаторці „Р. Ш." бл. п. Альбіні Яконо[вич]. А. Яконович побачила світ 8. І. 1842 р. в О... товмацького повіту, у священичій родині. По смерти батьків переходить до Станиславова, де опікується молодшими сестрами. Життя Покійної не стелилось троядами і вже від ранньої молодости запрягло її до праці, в якій не було місця для її особистих розваг і приємностей. Покійна бачила, що призначена жити для інших і з такою долею погодилась. Ціле життя ... правдива католичка, строга і скромна, посвятилась не лише своїй рідні, але теж і народові, який безмежно любила. Тому свій ... цінний маєток записує „Р. Ш.", установі, — говорила Покійна, — що виховує молоде покоління на свідомих громадян. У своєму завіщанні з 1926 р. записує „Р. Ш." реальність при вул. Гол[у]ховського 54, партеровий дім при ційже вулиці під ч. 54 а. та великий овочевий город, а в 1927 р. сумежну велику площу та гарний дім. Записуючи це велике майно „Р. Ш." сказала: „Хочу своїм майном причинитися до піднесення науки та поширення просвіти серед української молоді". Знову на передодні своєї смерти, бо 1. лютого ц. р. висказала перед головою кружка „Р. Ш." її імени такі слова: „Бачу, що „Р. Ш." хоче, щоб її діти-вихованки виростали на сильних характерних і розумних людей, щоб були потіхою та гордістю великого українського народу. Тому не жалую того, що я зробила для „Р. Ш.". Ці слова найкраще характеризують Покійну, як Велику Громадянку, гідну наслідування. Вона не жалувала того, що „Р. Ш." записала все своє майно, не бажала похвальних гимнів. Вона прекрасно зрозуміла засаду, що не для себе, а для інших, для народу слід жити, коли земське життя має мати якусь вартість. Покійна лишиться світлим зразком людини, яку тяжко наслідувати. Станиславівське громадянство, признаючи великі заслуги Покійної, уладило величаві похорони і масово відпровадило тлінні останки на місце вічного спочинку. Зорганізовано йшла уся шкільна молодь, а саме: зі шкіл „Р. Ш.", мужеська державна гімназія і гімназія СС. Василіянок. Перед домовиною несли пять вінків, а орхестра „Зорі" та муж. хор „Думка" взяли корпоративну участь в похоронному поході. За домовиною йшло зорганізовано усе станиславівське громадянство. На цвинтарі прощали Покійну: о. сен. Лободич, селянин Шмичук від доокoличних кружків „Р. Ш.", проф. Г. Павлюк від централі „Р. Ш.", уч. Л. Мойсеовичівна від рідношкільної молоді та пос. д-р І. Волянський від „Р. Ш.". При виході з дому жалоби прощав Покійну голова кружка „Р. Ш." ім. А. Яконович дир. Даниш. Пам'ять Покійної залишиться в памяті громадянства вписана золотими буквами. В. Й. П.

МИХАЙЛО ХАРХАЛІС.

В Яворові помер у 74-му році життя дня 25. ... м. Михайло Хархаліс, один зі старших і свідомих яворівських міщан. Покійний брав дуже активну участь у громадянському житті вже довгі роки перед війною, головно у виборах до громадської ради та до парляменту. Своїм дітям дав середню і високу освіту та виховав їх на свідомих громадян. Підчас визвольних змагань у 1918—20 р. Покійний брав активну участь і відбув разом зі синами дорогу до Києва. В. Й. П.

СИЛЬВЕСТЕР БАТЮК.

На цвинтарі в Стриганцях, товмацького повіту, виросла в лютому ц. р. свіжа могила бл. п. Сильвестра Батюка. Покійний народився у селянській родині 15. січня 1880 р. в селі Товстеньким, пов. Гусятин. З семінаря у Тернополі вийшов Покійний у 1901 р. свідомим українцем, з доброю підготовою і щирим наставленням до народної праці та до боротьби за національну ідею. Перші два роки учителював Покійний у підгаєцькому повіті, але шкільний інспектор швидко позбувся Його з повіту. Після того Покійний опинився у Товмаччині як управитель школи в селі Стриганцях. Тут працював 30 літ. В 1933 р. примусово перенесли Його на емеритуру. Покійний був у повіті одним з кращих учителів українців. Розуміючи вагу станової організації був основником і членом станової організації Взаїмної Помочі Українських Учителів. Як свідомий українець совісно та ідейно працював у школі, виховував дітвору на свідомих синів своєї нації, яких опісля заправляв до народної праці у різних товариствах та організаціях села. Покійний не обмежився до праці в школі, бо ширше розумів ролю учителя на селі. Тому поза школою працював ще більше над освітним, культурним та економічним двигненням своїх односельчан. Працював щиро в чит. „Просвіти", яку застав в селі, пізніше заснував кооперативу, касу Райфайзена, кружок „С. Г.", кружок „Р.Ш.", т-во „Сокіл" „Союз Українок". У всіх т-вах та організаціях села працював Покійний на провідних і відповідальних становищах. Завдяки його інтенсивній праці Стриганці стали одним із найсвідоміших сіл у повіті. На емеритурі Покійний цілком віддався народній праці в організаціях села, бо мав час і був вільний від перешкод з боку шкіль. влади. Але незадовго став занепадати на здоровлю, що його підкопала воєнна служба та тяжкі службові відносини після війни. Вкінці недуга перемогла і Він помер 6. м. м. Дня 8. м. м. відбувся величавий похорон, заходом усіх товариств і організацій села, при участи коло 3.000 людей, членів організацій і дітей двох шкіл у чвірках, 18 вінків 3-ох священиків, хору та орхестри. Домовину Покійного на селянськім возі везли 3 парі чорних коней. Біля читальні і кооперативи попрощали Покійного представники укр. установ. Покійний залишив дружину, 3 синів і доньку. В. Й. П.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Ощадний.

Ми, українці, маємо назагал марку розтратників. І самі дорікаємо собі за те і чужі деколи цвіркнуть. А тимчасом воно як не зовсім несправедливе, то на кожний випадок сильно переборщене. На кожнім кроці можна в нас стрінути зразок ощадности.

Наприклад:

Вечір Молодої Музи і Раут Преси! Білети раніше в редакціях „Діла" і „Нового Часу". Приходить за білетом симпатичний, добре знайомий, незле ситуований громадянин:

— По чому білети? — питає

— На Вечір від один до три золоті, на Раут по два.

— Кажім, що возьму на Вечір за два — разом чотири... Забагато! Спустіть трохи.

— Не можемо. Знижка є при більшій скількости, кажім родина...

— Родина... родина! Я тому винен, що не маю родини!? Вірте мені, що якби мав, то всі пішлиб. Люблю літературу, книжки купую, часописи передплачую, а з Молодою Музою нераз провів вечір. А ви на ще один вечір Молодої Музи не хочете дати мені знижки...

— Одній особі засадничо не даємо. Навіть члени Топіжу платять повну таксу.

Петент недовірчиво похитав головою:

— Говоріть здорові! Журналісти і повна такса... Не було ще такого дива на світі. Вони всюди мають як не задармо, то наполовину. В зубаря знижка, в ресторані знижка, в кіні задармо, театр також. То на свій вечір не малиб!?

— Саме тому, що свій.

— В такому разі дайте раз знижку звичайним смертельникам.

— Направду... годі...

— Як годі, то я не йду! — і рушив до виходу.

Але при дверях спинився і повернув голову на кімнату.

— Подумайте, чи ви на тім заробите? Один чоловік менше на Вечорі. Не вірю, щоб саля була випродана, а щодо Равту, то чи не ліпше один добрий гість при буфеті?!.

Всміхнувся до нас, похитав головою і хоч ми не сказали „так", вернувся від дверей і заявив:

— Беру друге місце на Вечір і зглун на Раут — разом чотири золотих.

І не питаючись положив гроші на стіл.

Хоч нас дратувала його скупість, але подив для української ощадности переміг незмінне правило комітету.

— Добре! — сказав господар Равту. — Коли вам так залежить на нашій імпрезі, то ми зробимо вийнок.

І громадянин дістав знижку. Щоправда тільки одного золотого, але й золотий по вулиці не ходить.

— Той чоловік мусить мати гроші — сказав хтось, коли громадянин вийшов.

— І Богу дякувати — додав другий.

— А люди кажуть, що ми розтратний нарід!

— — — — — — — — —

Раут. У „жовтій салі" музика, танці — одним словом молодь, у салі „Бесіди" буфет — одним словом старші.

Коло буфету і наш знайомий громадянин. Вже дещо перекусив і дещо випив. Тепер стоїть і розглядається по салі.

— Гальо! Пане редактор, прошу на дві слові.

— Чим можу служити?...

— Бачите, я нині заробив на журналістах і письменниках імени Івана Франка деякий грейцар. Дістав досить поважну знижку... Хотів би якось зреванжуватися. Попросіть кілька своїх товаришів на хвилину сюди.

А коли кілька нас зібралося, то громадянин уже ждав з повним кулаком бльочків, що означали: дві тури бенедиктинок, одна тура риби, одна індика і дві пляшки „Самородного № 2" і пивниць Народньої Торговлі.

— Панове, я чоловік ощадний, але все тримаюся засади: заробив, то можна і побавитись. Дякую вам за знижку. Дай Боже здоровля!...

Галактіон Чіпка.

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Загальні Збори Міщанської Каси у Перемишлі відбулись дня 2. ц. м. Заг. Збори Міщанської Каси були в останніх трьох роках ареною різних порахунків. Цьогорічні збори були вже спокійніші, але всеж таки деякі особи намагались зводити свої порахунки. Звіт управи наскрізь діловий. Міщанська Каса виконує поважне завдання, заспокоюючи потреби селян і міщан. Останніми часами переведено інтенсивну працю у приєднанні дрібних ощадностей, що дала вже доволі гарні успіхи. Міщанська Каса повинна виконати своє завдання та організувати міщанство. Зборами проводив д-р В. Загайкевич.

„Того ще не було". Дня 5. ц. м. драматичне Т-во ім. Лесі Українки виставило ревію п. н. „Того ще не було". Українське громадянство вщерть виповнило салю Народнього Дому, бо хотіло побачити гру та безжурно провести вечір. Ревія „Того ще не було" вповні оправдує свою назву, бо дійсно такого ще не було і напевно вже не буде. Ревія тягнулася понад 4 години, себто рішуче за довго. Вже від самого початку виконавці не могли викресати безжурного гумору, а не маючи цього, не могли захопити публики. Ревелерси виступили непідготовані і робили враження виконавців торговельної реклями. Скеч з абісинцем і верблюдами був глумом з публики. Заповідачі за винятком Андруховича, були слабенькі й невиразні. Ситуацію намагались рятувати Андрухович, м-р Хачій, п-во Стельмащуки і ще декількох, але і вони вже не могли нічого вдіяти. Публика перемучивши майже чотири і пів години покидала салю з почуттям несмаку і з переконанням, що такого справді ще не було і не повинно більше бути. Драматичне Т-во ім. Лесі Українки, що має своїм завданням плекати чисте мистецтво, повинно оминати такі ревії, бо дуже легко може загубити межу і в погоні за дешевими ефектами перейти на рівень балагану і тим самим викривити ідею театрального мистецтва.

—o—

Спортові новинки.

Заг. Збори Пролому. Минулої неділі відбулись VII. Звичайні Загальні Збори У. С. Т. „Пролом". На самому початку вшанували присутні повстанням з місць память члена основника бл. п. Юрія Гавинського. По відчитанні й принятті протоколу з попер. Заг. Зборів приступлено до звітів. Як перший здавав загальний звіт дир. Мартинець, опісля касовий п. Гречаник, від секції коп. мяча п. Романюк, а від секції пінг-понгової та шахової п. Ліськевич Б. Після річевої дискусії, вибрано на внесок комісії-матки такий новий Виділ: голова — дир. Мартинець, І. заст. голови — д-р Кутнаський, ІІ. заст. голови — дир. Синишин, а члени ради: Величко, д-р Хмілевський, д-р Вих, п. Мачуляк, м-р Ковальський; п. Романюк, інж. Зубрицький, п. Витритуш Ів., п. Царенко, п. Сікора, п. Гречаник, п. Луцяк, п. Прідун, п. Пришляк і п. Ліськевич Б. До Контрольної Комісії ввійшли: пос. д-р І. Волянський, радн. В. Цутва і д-р Л. Голіватий. Збори були дуже ділові і виказували, що Пролом розвивається й здобуває щораз більші круги прихильників громадянства. **Б. Л.**

Пінг-понг у Станиславові. Секція Пролому добула остаточно мистецтво Б-кляси і вже 14. ц. м. грає в Товмачі з тамошнім мистцем, а 21. ц. м. в Станиславові. Віримо, що в тих змаганнях добуде Пролом потрібну скількість пунктів і на другий рік гратиме в А-клясі. **Б. Л.**

Русь — Жіденіце 1:1 (1:0). Русь була в першій половині зовсім рівнорядним противником Жіденіц і щойно в другій половині впала на силах. Ворота для Руси добув Бідмон, для Жіденіц Отлональ у 42 хвилині другої половини.

Нові книжки й журнали.

Нива, церковно-суспільний часопис. Львів, березень 1937. Зміст: Роман Лиско: Слава Пресв. Богородиці у наших богослуженнях. — о. В. Дубицький: Рятуймо наші парохії. — Д-р В. Левицький: Світовий календар. — о. Г. Костельник: Становище „Місіонаря" до стигматизації Насті Волошин. — б. д.: Надіслані журнали й часописи за 1936 р. — Вістина.

Театри.

Український Театр „Заграва“.

КОЛОМИЯ:
10. III. „Тарас Шевченко“ II. раз.
11. III. „Муравлі“

ДЕЛЯТИН:
12. III. Тарас Шевченко.
13. III. Тарас Шевченко.

НАДВІРНА.
14. III. „Тарас Шевченко“.

СТАНИСЛАВІВ:
15. III. „Тарас Шевченко“.
16. III. „Тарас Шевченко“.
17. III. „Муравлі“.
18. III. „Земля“ Стефаника (академія).

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

БРОШНІВ-ОСАДА:
10. III. Чорногора в огні (Довбуш).

Великий Театр:

Середа, 10. III. год. 8. веч. „Травіята“ опера.

Четвер, 11. III. год. 7.30 веч. „Мадам сан Жен“ з Іриною Айхлеріваною.

Пятниця, 12. III. год. 8. веч. „Мадам Батерфлай“ опера.

Субота, 13. III. год. 7.30 веч. „Мадам сан Жен“ з Іриною Айхлеріваною.

Неділя, 14. III. год. 3.30 попол. „Мадам сан Жен“ з Іриною Айхлеріваною. Год. 8. веч. „Страшний двір“ опера.

Кіна.

АПОЛЬО: „Сем Додсворт“ на осн. Сінклера Люїса.
АТЛЯНТИК: „Непотріб“.
ВАНДА: „Родина Ротшильдів“, „Напад на Конго“.
ҐРАЖИНА: „Варвара Радзівілівна“.
ЕВРОПА: „Поворот до життя“.
КАСІНО: „Сам на сам“ з Павлою Веселі.
КОПЕРНИК: „Шаржа легкої бриґади“ (Кримський орел).
МАРУСЕНЬКА: „Шаржа легкої бриґади“ (Кримський орел).
МЕТРО: „Месник“ („Робін Гуд із Ельдорадо“) Вернер Бакстер.
МІРАЖ: „Графиня Маріца“ із Секе Сакалем, „Ільонка“ з Францішкою Ґаль.
МУЗА: „Антін Адвера“.
ПАКС: „Малий моряк“.
ПАЛЯС: „Про що мріють жінки“.
ПАН: „Сальветки“.
РАЙ: „Буде краще“ із Щепком і Тоньком.
СВІТ: „Ловець пригод“, „Малі герої“.
СТИЛЕВЕ: „Не цілуй у кіні“, ревія „Держи фасон“.
ТОН: Фліп і Флап „Циганське дівча“.
УТІХА: „Грішник мимоволі“, ревія „Кожну можна купити“.
ХИМЕРА: „Моя зіронька“ з Шерлі Темпль; „Герой“ з Волесом Бері.

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Еспанія“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 10. березня 1937.

Берлин (357) 14.15 Розр. музика, 20.50 Пісні молоді, 22.30 Легка й танц. музика, **Білгород** (437) 19.50 Соната на віол. і форт., 20.30 Гумор, **Братислава** (299) 15.35 Чотири пісні Новака до слів Сови у супр. орх., 22.35 Сальон. музика, **Будапешт** (550) 12.05 Циганська музика, 17.30 Форт. ресіталь, 18.20, 19.00 Сальон. музика, 19.30 20.00, 21.00, 22.00 „Марта“ оп. Фльотова, **Відень** (507) 15.15 Авд. для дітей, 17.05 Сучасна австр. музика, 20.40, 21.00 Концерт військ. орх., 22.45, 23.00 „Манон“ оп. Маснета (III. і IV. дія), **Дайтшляндзендер** (1571) 10.30 Авд. для дітей, 14.00, 16.00 Музика, 18.20 Сучасна форт. музика, **Мілано** (369) 17.15 Танц. музика, 19.00, 20.40 Орх. концерт, 21.00, 22.00, 23.00 „Манон“ оп. Маснета, **Мінхен** (405) 9.00 Музика, 12.00 Веселе полудне, 16.10 Для дітей, 16.30 Твори І. Вайсмана у вик. композитора, 18.00 Військ. орх., 19.45 Звучні муз. дрібнички, 20.45, 21.00 Концерт із Байрайту, **Праґа** (470) 15.00 Орк. музика, 20.00, 21.00 Концерт фільг. орх., **Радіо Парі** (1648) 13.00, 14.30 Розр. концерт, 14.15 Пісні, 17.30, 18.45 Спів. ресіталь, 18.30 Форт. ресіталь, 21.00 Пісні до слів Верлена, 21.45, 22.00 „Прокажена“ траґ. Анрі Бетеля, з муз. ілюстр., **Рим** (421) 17.15 Камер. концерт, 19.40 Музика, 20.40 Розр. музика, 21.00 Комедія, 22.20 Легка музика.

Четвер, 11. березня 1937.

Берлін (357) 10.00 Нар. пісні, 14.15 Легка музика, 17.00 Форт. тріо ґ-моль Шредера, 19.15 Соната на віол. і форт. ф-дур Р. Штравса, **Білгород** (437) 20.00 Форт. ресіталь Владіґерова, 20.30 Сериока, 21.00 Комедія, 21.30 Пісеньки, **Братислава** (299) 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 „Кавалєр Срібної Рожі“ оп. Р. Штравса, **Будапешт** (550) 12.05 Танц. музика на два форт., 17.30 Хор, 18.75 Віол. ресіталь Г. Чермака, 19.30 Сальон музика, 20.35 Циг. музика, 22.00 Орх. концерт, **Відень** (507) 12.00 Розр. концерт, 15.20 Авд. для дітей, 17.45 Сопран і скрипка, 19.50, 20.00 Ревія пробоєвиків, **22.20 Форт. ресіталь Любки Колесси, Дайтшляндзендер** (1571) 10.00 Нар. пісні, 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Фортеп. тріо ц-моль Брамса, 20.10 Вечірня музика, 21.00 „Пливи далі, ріко“ балада А. Пруґеля, **Кошиці** (250) 17.40 Популярні мад. пісні у вик. циг. орх., 18.00 Нар. пісні у вик. циг. орх., **Мілано** (369) 17.15 Вокальний концерт, 22.15 Скрипка, форт., **Праґа** (470) 11.05 Легка музика, 17.15 Скрипковий ресіталь Вамфучі (Японія). 19.25, 20.00 Театр маріонеток, 20.25 Смичковий квартет а-моль Бетовена, 22.20 Легка музика, **Радіо Парі** (1648) 13.15, 14.30 Розр. концерт, 14.15 Пісні, 21.30, 22.00, 23.00 „Гофманові казки“ оп. Офенбаха, **Рим** (421) 17.15 Танц. музика, 20.40 Легка музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Іфіґенія в Авліді“ оп. Ґлюка.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 10. березня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 7.25 Програма на днині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для молодших дітей: „Наші батьки працюють“, Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Орх. сюїти, гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 При балії, 14.30 Пів години у Відні, гр. пл., 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий діяльог, 15.20 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Популярна музика з гр. пл., 15.45 Технічна скринька, 15.55 Жевничек: Увертюра оп. „Донна Діяна“, 16.00 Програма на завтра, гр. пл., 16.05 Іван Штравс: Пісеньки з оп. „Танечниця Фанні Айзлер“ (Ерна Зак), гр. пл., 16.10 Коли великі люди були малі: Портрет п. Ілярія (обр. із дитячих літ Матейка), для старших дітей, 16.35 Концерт муж. хору, 17.00 Боротьба зі шпіонажею, 17.15 Концерт солістів, спів, скрипка, форт., 17.30 Гутірка зі Стан. Вітковичем (фікційне інтервю) 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Робітники вправляють, 18.20 Французька музика з гр. пл., 18.40 Загальна скринька, 18.50 Доволі сорокатости, 19.00 „Сморгонський академик“ оповідання Ю. Еймонда, 19.20 Краків за 20 літ (фрагменти „Крак. Вертеп), 20.35 Хвилина бюра студій, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Шопенівський концерт у вик. А. Моралес, 21.30 Із кантатової творчости Баха: Гендрих сопран, Романовський баритон, хор, орхестра, 22.15 Мала орхестра, солісти; у перерві в год. 22.55 Останні вістки. 23.00 Танкові мельодії, з гр. пл.

Четвер, 11. березня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 7.25 Програма на днині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл. 11.30 Муз. порадник для шкіл: Чужа народня пісня, хор, сол., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Популярний концерт, 12.40 Полудневий денник. 12.50 Вчасні бараболі дадуть добрий дохід, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Орбіс говорить, 15.18 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Популярна музика з гр. пл., 15.50 Куток гумору, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Легка музика з гр.пл. 16.20 Березень, гутірка для старших дітей, 16.35 Хвилина Фр. Шуберта, гр. пл., 17.05 Кривджені діти, 17.20 Камеральний концерт, квартет, 17.50 Про Зішкову книжку: „Японія“, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Сніговий комунікат, 18.13, 18.17 Спортові вістки, 18.20 Оригінальні пісні підкраківського села, гр. пл., 18.35 Невдале львівське повстання, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви: „Скований Прометей“ Айсхильоса, у перекл. Каспровича, 19.55 Розривковий концерт, 20.25 „Наш біляас“, збірні спортові авд., 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Фінал III. Міжнар. конкурсу ім. Шопена; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Легка музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно—продажа: Бельґи бельґ. 89.33, 88.90, Доляри американські 5.28·50, 5.26·00 доляри канад. 5.28,00—5.25·50, Фльорени гол. 289.30—287·60, Франки фр. 24.08—23.94, Франки швайцарські 120·72—119.92, Фунти анґл. 25.81—25·65, Гульдени данц. 100.20—99·80. Корони ч. 16.40—15.80. Кор. дан. 115·24—114.40, Кор. норв. 129.68—128.70, Корони шв. 133.03—132.05, Ліри італ. 24.20 — 23.70, Марки фінл. 11·41 —11.00, Марки нім. 124·00—120·00, Шил. австр. 95.00—94.00. Марки нім. срібні 133, 129.

Акції.

Банк Польський 100·50, Цукор 29·50 Вугіль 20·75, 21·00, Ліпьпоп 13·75, 13·90, 13·60, Островець 29·50, Стараховичі 34·50 34·25, 34·75.

Тенденція слабша.

Папери.

3 поз. інвест. 1. ем. 61.50, серія ненот., 3 проц. поз. інв. 2 ем. не нотована. 5 пр., поз кон. 54.50, 55.00, 5 проц. поз. жел. 52·50, 53·50, 6 проц. поз. дол. 48·00, купон 48·36, 4 проц. пр. дол. 46·00, 45·75, 46·00, 7 стабіл. 361·00, купон 69·88, 4 проц. поз. консол. 53.50, 53.75, 53·50, 50·50, 50·13, 50·50.

Збіжжя.

Львів, 9. III.

За 100 кг. льоко ваґон Львів:

Пшениця одн. червона		29·50—29·75
Пшениця збір. червона		28.75—29.00
Пшениця одн. біла		29.25—29.50
Пшениця зб. біла		28.50—28.75
Жито шт. I.		24.50—24.75
Жито шт. II.		24. 5—24.50
Ячмінь на мливо		22.50—22.75
Ячмінь паст.		21.50—21.75
Овес шт. I. незадощ.		22.50—22·75
Овес шт. I. А легко зад.		22.00—22.25
Овес шт. II. незадощ.		22.00—22·25
Овес шт. II. А легко зад.		21.25—21·65
Вика темна		21·00—21·50
Вика сіра		20·00—20·50
Мука пшен ст. ґат. I вис.		46·00—46·50
„ „	ґат. I А	45·00—45·50
„ „	ґат. I Б	44.00—44·50
„ „	ґат. I Ц	43·00—43·50
„ „	ґат. I Д	42·00—42·40
„ „	ґат. II А	40·50—41.00
„ „	ґат. II Б	40.00—40.50
„ „	ґат. II Ц	39·25—39·75
„ „	ґат. II Д	38·00—38·50
„ „	ґат. II Е	36·00—36·50
„ „	ґат. II Ф	34.65—35.00
„ „	ґат. II Ґ	32.50—33.00
„ „	ґат. III А	27·25—27.75
„ „	ґат. III Б	25.75—26.25
Мука пшенична паст.		22.75—23.25
Мука пшенич. разова до 95%		32.00—32·25
Мука пшен. жит. вис. 0—30%		38·25—38.75
Мука житна ґат. I. 0—50%		35·75—36·25
Мука житна ґат. I. 0—65%		33.75—34·25
Мука житна ґат. II. 50-65%		26.75—27.25
Мука житна разова 0-95%		29.50—30.00
Мука житна понад 65%		23·25—23.75
Висівки житні		14·50—14·75
Висівки пшен. грубі		15·75—16·00
Висівки пшен. середні		15.00—15·50
Висівки пшен. міялкі		15·25—15·75
Висівки ячмін.		15·50—16·00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 9 березня н. р. кооперативам платив за льоко Львів:

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.95 зол
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван.	3.00 „
1 кг. масла експ. платить з експ. опакув. включно дефінітивно	3·00 „
молоко від 11. 1. ц. р. . . .	0.16—0.17 „
копа яєць	3.30 „

Тенденція на масло та молоко сильна, на яйця попит оживлений.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 9. III. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвір'я птахомасарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., добре умяснені, повногруді товсті	1.45 зол.
Індики I. кл., добре умяснені, повногруді товсті	1.20 „
Курки молоді I. кл. товсті без напидку на ногах від 1.80 кг. вгору	1.30 „
Качки тоншені I. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	1.35 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

М-р Володимир і Меляся з Поповичів Кривокульські замісць осібних повідомлень про їх вінчання, що відбулося 20. дня місяця лютого 1937 р. в архикатедральному храмі св. Юрія у Львові складають 20 зол. на будову школи Р. Ш. ім. кн. Льва на Личакові, 10 зол. на читальню „Просвіти“ на Личакові і 10 зол. на Укр. Краєве Тов. Опіки над Інвалідами У. Г. А.

Подяка.

Дня 24. II. 1934 р. відійшов до вічности наш найдорожчий Стрийко **о. Д-р Степан Юрик.**

В тому горі найбільшою нашою потіхою була прихильність, яку нам виявили численні люди. Передовсім дякуємо лікарям зі Золочева і Львова за лікарську поміч у тяжкій недузі, СС. Служебницям за опіку хорим, за численну участь у похороні Духовенству, львівським делеґатам, товариствам і установам, церк. хорові та орхестрі і всьому громадянству, що своєю численною присутністю віддали останню прислугу покійному і всім тим, що висловили нам співчуття.

Рідня.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.